

Kariūnas

Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos leidinys

2008 m. kovas, Nr. 1 (96)

Lietuvos didysis kunigaikštis **TRAI DENIS**
Paveikslas iš Vytauto Didžiojo karo muziejaus fondų.
Dailininkas J. Janulis, 1922 m.
Žr. „Didieji karo vadai“

REDAKcinė KOLEGIJA

Atsakingasis redaktorius
kpt. dr. JONAS ŠVILPA
tel. 2103651, viet. tel. 24651

Atsakingasis sekretorius
dr. VYTAUTAS TININIS
tel. 2103680, viet. tel. 24680

Redakcinės kolegijos nariai:

EGLĖ TRATAITĖ
(Akademijos bendruomenės klausimai)
tel. 2103506, viet. tel. 24506

kpt. REMIGIJUS BUTKEVIČIUS
(sielovada)
tel. 2103511, viet. 24511

plk. ltn. PETRAS MILAŠIUS
(karinis rengimas)
tel. 2103532, viet. tel. 24532

kpt. ALVYDAS ŽILINSKAS
(universitetinės studijos)
tel. 2103595, viet. tel. 24595

kpt. RONALDAS ENDRIJAITIS
(sportas)
tel. 2103549, viet. tel. 24549

kar. LINA KIEVIŠAITĖ
(Kariūnų tarybos pirmininkė)

Kalbos redaktorė NIJOLĖ ANDRIUŠIENĖ
Dizainerė LAIMA ADLYTĖ
Fotografas KĘSTUTIS DIJOKAS

Spausdino Lietuvos kariuomenės
karo kartografijos centras
Muitinės g., Domeikava, LT-54359 Kauno r.
Tiražas 500 egz. Užsakymas GL-170.
Leidinyi platinamas nemokamai.
Leidžiamas kas trys mėnesiai.

**GENEROLO JONO ŽEMAIČIO
LIETUVOS KARO AKADEMIJA**
Šilo g. 5 A, LT-10322 Vilnius
El. p. jonas.svilpa@lka.lt,
vytautas.tininis@lka.lt,
www.lka.lt

- 2 Sausio 13-oji – Laisvės gynėjų diena
- 2 Minėjome Valstybės atkūrimo dieną
- 3 Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo diena
- 4 Gyvybės ir mirties keliu
- 5 Apie Atgailos ir Sutaikinimo sakramentą
- 6 Pasirašyta VPU ir LKA bendradarbiavimo sutartis
- 8 Kuršėnuose
- 10 Lietuvos studentai pagerbė akademinį sąžiningumą puoselėjančius dėstytojus
- 11 Skaitau, vadinasi, esu!
- 12 Keli daugialypio Vilnijos dvasinio paveldo bruožai
- 14 Studijos
- 15 Nepakartojamas Vienos pokylis
- 20 Traidenis
- 26 Šimkaičiuose
- 28 Tavo širdis neturi gailėtis, kai teiki labdarą
- 30 Pirmoji aviatorių sesija VGTU
- 31 Pirmasis karo lakūnas lietuvis – Pranas Hiksa
- 32 Studentų mainai
- 33 Socialinė kariūnų veikla, arba Ką mes veikiame
- 34 Sportas
- 36 Kronika

Pirmajame viršelyje kariūnas pratybų metu su minosvaidžiu

Sausio 13-oji – Laisvės gynėjų diena

Karo akademijoje sausio 11 d. įvyko iškilmingas Laisvės gynėjų dienos minėjimas, kuriame dalyvavo Akademijos bendruomenė, Mokymo ir doktrinų valdybos darbuotojai. Išžangių žodį tarė laikinai einantis LKA viršininkas

ko pareigas doc. dr. Pranas Jan-kauskas. Įdomiais prisiminimais apie 1991 m. sausio mėn. įvykius pasidalijo Lauko (Sausumos) pajėgų vadas brg. gen. Vytautas Jonas Žukas. Renginio dalyviai kariūnai padėjo gėlių vainiką ant

Laisvės gynėjų kapų Antakalnyje. Sausio 12 d. Akademijos kariūnai ir kariai dalyvavo jau tradiciniu tapusiame XVII tarptautiniame bėgime „Gyvybės ir mirties keliu“.

„Kariūno“ informacija

Lauko (Sausumos) pajėgų vadas
brg. gen. Vytautas Jonas Žukas

Minėjome Valstybės atkūrimo dieną

Eglė TRATAITĖ

2008 m. vasario 15 d. Karo akademijoje buvo minimos 90-osios Lietuvos valstybės atkūrimo metinės. Renginyje dalyvavo krašto apsaugos viceministras Antanas Valys, Mokymo ir doktrinų valdybos vadas plk. Jurgis Norgėla, Karo policijos vadas plk. ltn. Ričardas Pocius, Akademijos bendruomenė.

Susirinkusiesiems Karo akademijos viršininkas plk. Arūnas Balčiūnas linkėjo nebūti abejingiems aplinkiniams, savo istorijai, savo tautai, būti vieningiems kas-

Krašto apsaugos viceministras
Antanas Valys

Humanitarinių mokslų
dr. Algimantas Kasparavičius

dienybėje, patriotiškumo svarbą prisiminti ne tik per šventes.

Bendruomenę ir garbius svečius nuoširdžiai pasveikino viceministras Antanas Valys. Įdomiomis mintimis, skirtomis Valstybės atkūrimo dienai, trumpame pranešime pasidalijo istorikas humanitarinių mokslų dr. Algimantas Kasparavičius.

Renginio metu buvo paskatinti Akademijos kariai ir darbuotojai. Kulminaciją šventinis minėjimas pasiekė skambant nuostabiam Lietuvos didžiojo

kunigaikščio Gedimino štabo bataliono Garbės sargybos orkestro koncertui, dovanojiamam ypač pakilią nuotaiką visiems klausytojams.

Vasario 16-osios proga Karo akademijos vyrų choras „Kariūnas“ koncertavo Jeruzalės gimnazijoje, giedojo Rasų kapinėse, dalyvavo šventiniame koncerte Nacionaliniame operos ir baletų teatre.

Taip pat kariūnai dalyvavo iškilminguose renginiuose Šalčininkuose bei Vilniuje, Katedros aikštėje.

Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo diena

Eglė TRATAITĖ

„1990 m. kovo 11 d. Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba pasirašė Lietuvos Nepriklausomybės Akta, kuriame rašoma, kad atkuriamas 1940 metais svetimos jėgos panaikintas Lietuvos valstybės suvereninių galių vykdymas ir Lietuva nuo šiol yra nepriklausoma valstybė“, – įžanginiame žodyje sakė Karo akademijos viršininkas plk. Arūnas Balčiūnas.

Akademijos viršininkui kariais ir nusipelnusiems darbuotojams įteikus padėkas įvyko šventinis visų kursų kariūnų koncertas. Dainas atliko Indrė Vaitiekūnaitė, Iryna Meyaraitė, Sandra

Surgailytė, Algirdas Navasaitis, Vladimiras Tupčijus, gitaromis akompanavo Tadas Cicėnas, Edvinas Liepinis, Aleksandras Žičkus, Paulius Siratavičius, fortepijonu grojo Evaldas Milkintis, smuiku – Vytautas Kriščiūnas, saksofonu – Vytis Ščiukas, būgnais – Gediminas Kaknevičius. Akademijos kariūnų estradinių-sportinių šokių būrelis, kuriam vadovauja Vaidotas Januškevičius, atliko labai aistringus šokius tango ir rumbų su ginklais.

Krašto apsaugos ministro padėka Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo dienos proga už svarų indėlį ir pasiaukojimą atliekant

pavestas darbus KAM Baltojoje salėje buvo apdovanoti Akademijos kariai ir darbuotojai: mjr. Jonas Minkevičius, Anastazija Gaigalienė, Violeta Gančerienė, Nomedą Gutauskienė, Rusnė Rasimavičienė, Vida Samulevičienė. Už ypatingus asmeninius nuopelnus plėtojant ir stiprinant Lietuvos kariuomenę, pavyzdiną tarnybą ir profesionalumą Lietuvos kariuomenės medaliu „Už nuopelnus“ buvo apdovanotas kpt. Vytis Andreika. Mokymo ir doktrinų valdybos vadovas apdovanojo Lietuvos kariuomenės pajėgų medaliu „Už pavyzdiną tarnybą“ vrš. Alvydą Veršilą.

Gyvybės ir mirties keliu

Kar. Aurimas DIRGĖLA

Karo akademija tradiciškai kasmet dalyvauja bėgime Sausio 13-osios aukoms atminti ir šiai Lietuvai svarbiai dienai paminėti. Ne išimtis ir šie metai.

Prie starto linijos Antakalnio kapinėse stoji gausus būrys žmonių, susirinkusių iš visos Lietuvos. Diena buvo graži, gal todėl bėgime nusprendė dalyvauti daug tiek pagyvenusių, tiek jaunų entuziastų, ilgos distancijos nepabūgo nemažas būrys vaikų. Krašto apsaugos ministrui ir kitiems garbingiems svečiams palinkėjus gero starto ir dar geresnio finišo, bėgimas prasidėjo. Visi jo dalyviai pasileido Vilniaus televizijos bokšto link. Maršrutas ėjo per visą miestą, bėgimo trasoje buvo sustabdytas eismas.

Iš pradžių bėgti nebuvo sunku. Bėgome rikiuote, skandavome iš anksto pasirinktas ir kariuomenėje jau seniai žinomas skanduoTES. Jutome aplinkinių, kurie bėgikus palydėdavo šūksniais, pamojuodami ar bent nusišypsodami, susidomėjimą. Įpusėję trasą pralenkdavome vis daugiau atsilikusių pavargusių bėgikų. Nenuostabu – visi vadovavosi principu, kad svarbiausia dalyvauti, o ne būti pirmam. Baigiantis bėgimui rungtyniauti darėsi sunkiau, nes reikėjo padėti labiau atsiliekantiems būrio draugams, kuriems šis bėgimas buvo nemažas iššūkis. Vienas kariūnas šio bėgimo padarinius jaus dar ilgai – po bėgimo paaiškėjo, kad jo Achilo sausgyslės uždegimas gana rimtas, todėl koją jam teks pailsinti gipse.

Kirtę finišo liniją visi galėjo lengviau atsikvėpti, pasidalyti išpūdžiais su kartu bėgusiais renginio dalyviais, pasivaišinti karšta arbata ir užkandžiais. Kiekvienam buvo įteikti atmi-

nimo medaliai, apdovanoti greičiausi, seniausi ir jauniausi šio renginio dalyviai. Be apdovanojimo neliko ir mūsų Akademija, pasižymėjusi dėl gausiai bėgime dalyvavusių kariūnų.

Džiugu, kaip sakė vienas iš prieš startą kalbėjusių svečių, kad bėgime dalyvavo ne tik žmonės, savo akimis matę ir dar gerai prisimenantys baisius Sausio 13-osios įvykius, bet ir jaunoji karta, kuri tuo metu dar nebuvo gimusi, tačiau žino, kokia ši diena svarbi Lietuvai. Manau, ši graži tradicija bus puoselėjama ir toliau, o bėgimo dalyvių skaičius ir susidomėjimas šiuo renginiu nemažės. Mano nuomone, kiekvieno iš mūsų garbės reikalas bent taip prisiminti tuos, kurie nepagailėjo savo gyvybių dėl Lietuvos laisvės.

Pasijutome tikrais kariūnais

Kar. Rimvydas ZAVECKAS

Visiems mums, I kurso kariūnams, šių metų Sausio 13-osios minėjimas buvo ypatingas, nes jame dalyvavome jau ne kaip civiliai, o kaip LKA kariai. Kai sužinojome, kad teks bėgti tokią ilgą atkarpą (apie 10 km) su uniformomis ir sunkiais batais,

truputį išsigandome ir susimąstėme – ar mums pavyks deramai pasirodyti šiame renginyje.

Sausio 12 d. ryte visa mūsų kuopa pajudėjo link Antakalnio kapinių, iš kur prasidėjo bėgimas. Atėję pamatėme gausybę bėgikų, kurių daugumą sudarė jaunieji šauliai ir privalomosios karo tarnybos kariai. Pasinaudojusi naudingais patarimais, kurių mums negailėjo vadai, ir palaikoma skanduočių, kurios suteikdavo jėgų sunkiomis akimirkomis, visa kuopa sėkmingai įveikė trasą. Man, kaip pirmakursiui, ypač įstrigo bėgimo pabaiga, kai dauguma kariūnų jautėsi pavargę ir išsekę, o kažkas pradėjo skanduoti: „LKA! LKA!“ Tada visi pajutome jėgų antplūdį, pasijutome tikrais kariūnais. Prie finišo mūsų jau laukė gausybė žmonių, kurie buvo paruošę arbatos ir vaišių, – tai mums padėjo susigrąžinti prarastas jėgas.

Mano manymu, šis bėgimas – puiki pagarbos ir tautos vienybės išraiška. Jame turėtų bent kartą dalyvauti kiekvienas Lietuvos pilietis, ypač kiekvienas LKA kariūnas.

Ir taip daug norisi linkėti, sveikinant šv. Velykų progą...

Tiesiog linkiu Prisikėlimo – perėjimo į naują būvį, kaip mūsų Viešpats.

Prisikėlimas, atsivertimas reikalauja daug pastangų, bet tik tai atveria naują erdvę žmogaus gyvenimui.

Tad linkiu kad ir mažiausio širdies lūžio, galbūt tylaus ir kitų nepastebimo, tačiau padedančio naujai pažvelgti pirmiausia į save patį, į savo darbus ir mintis bei į kitą žmogų, šalia nuolat esantį...

Būkite drauge su Kristumi, Prisikėlusieji...

Vyresnysis kapelionas kpt. Remigijus BUTKEVIČIUS

APIE ATGAILOS IR SUTAIKINIMO SAKRAMENTĄ

Išgirdus apie Atgailos ir Sutaikinimo sakramento liturgiją ne vienam turbūt kyla klausimas: „O kas gi tai?“ Mūsų ausiai ir supratimui kur kas artimesnė išpažinties sąvoka. Asmeninės išpažinties praktika turbūt labiausiai mums įprasta, tačiau Atgailos ir Sutaikinimo sakramentas gali būti švenčiamas keletu būdų.

Tai vienas iš septynių Bažnyčios sakramentų, kartu su Ligonų patepimu priskiriamas Gydomo sakramentų grupei. Anksčiau šis sakramentas buvo vadinamas Atgailos, o dabar Atgailos ir Sutaikinimo sakramentu, nes šis pavadinimas tiksliau atskleidžia jo esmę.

Atgaila – tai žmogaus religinis ir dorovinis nusiteikimas, vidinė nuostata, kai jis, suvokdamas savąsias nuodėmes ir kaltes, gailisi pažeidęs bendrystę su Dievu, artimu bei pačiu savimi ir dėl to atgailauja.

Sutaikinimas – tai Dievo žingsnis žmogaus link: Dievo Sūnus Jėzus Kristus savo mirtimi ir prisikėlimu sutaiko pasaulį ir kiekvieną žmogų su savuoju Dievu Tėvu. Iš esmės visiškai Sutaikinimas galimas tik dėl dieviškosios intervencijos, nes žmogaus prigimtis pažeista blogio, ir vien tik savo jėgomis jis to padaryti negali. Čia svarbu pabrėžti, kad Sutaikinimas ir gailingumas yra dovana ir malonė: tai gauname ne už kažkokius savo nuopelnus ar laimėjimus,

o dėl neišsenkančios Dievo meilės mums ir jo troškimo nuolat būti drauge su mumis. Puikiai suprantu, kad susitaikymas ir išpažintis nėra itin malonūs dalykai; išties dažnai jie labai skausmingi, nes turime pripažinti savo klaidas ir jas įvardyti. Tai mūsų atsižvelgimas (pirmiausia sau patiems), apsinuoginimas, savojo trapumo ir silpnumo pripažinimas. Tačiau tai išgyvenant kaip dovaną, kaip galimybę gyventi kitaip ir kurti, palikus praeitį, mums suteikia visai kitokią Atgailos ir Sutaikinimo sakramento perspektyvą.

Dabar aptarkime šio sakramento šventimo būdus:

1. Vieno atgailaujančiojo Sutaikinimo apeigos – mums labiausiai pažįstama forma – asmeninė išpažintis.

2. Daugelio atgailaujančiųjų Sutaikinimas atlikus asmeninę išpažintį ir gavus išrišimą.

Atgailos ir Sutaikinimo liturgija organizuojama esant daugiau tikinčiųjų ir stengiantis nuosekliau pasirengti Sutaikinimui. Jos metu skaitomas ir apmąstomas Dievo Žodis, raginantis atsiversti ir gyventi teisingiau, drauge meldžiamasi ir daromas sąžinės patikrinimas. Po to tikintieji atlieka asmeninę išpažintį. Liturgijos pabaigoje visi susirinkusieji kartu dėkoja už Dievo gailingumą.

3. Atgailaujančiųjų Sutaiki-

nimas atlikus bendrą prisipažinimą ir gavus išrišimą.

Taip daroma išskirtiniais atvejais, kai yra daug tikinčiųjų, kurie nori atlikti asmenines išpažintis, tačiau nėra pakankamai kunigų jų išklaudyti; kad atgailaujantieji ilgesnį laiką neliktų be šio sakramento. Bendrai pasirengus ir visiems išreiškus apgailėstą, suteikiamas bendras nuodėmių atleidimas. Tikintieji įpareigojami artimiausiu metu atlikti asmeninę išpažintį.

4. Atgailos pamaldos.

Jos skirtos padėti tikintiems pasirengti atsivertimui ir Sutaikinimui, gaivinti krikščionių bendruomenėje Atgailos dvasią, auklėti vaikus, kad jie suvoktų nuodėmės esmę ir išsilaisvinimo iš jos reikšmę.

Taigi tokia būtų trumpa Atgailos ir Sutaikinimo sakramento šventimo būdų apžvalga. Jei ši tema skaitytojams pasirodytų neišsemta, mielai ją būtų galima pratęsti kituose mūsų žurnalo puslapiuose. Gavėnios laikotarpiu Bažnyčia ypač ragina žmones atsiversti, susitaikyti, kad iš tiesų kiekvienas kuo geriau dvasiškai pasirengtų švęsti šv. Velykas. Kaip minėjau pradžioje, Sutaikinimo aktas – sunkus procesas, tačiau dažniausiai tik per jį įmanomas naujas postūmis, naujas žmogaus, bendruomenės gyvenimo etapas...

Pasirašyta VPU ir LKA bendradarbiavimo sutartis

Eglė TRATAITĖ

Vasario 12 d. Vilniaus pedagoginiame universitete buvo pasirašyta Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos, atstovaujamos viršininko plk. Arūno Balčiūno, ir Vilniaus pedagoginio universiteto, atstovaujamo rektoriaus akad. Algirdo Gaižučio, bendradarbiavimo sutartis.

Sutartyje numatoma plėtoti šių aukštųjų mokyklų, jų mokslo ir studijų padalinių bendradarbiavimą, inicijuoti ir vykdyti bendrus mokslinius tyrimus, bendradarbiauti rengiant specialistus, įgyvendinant pilietinio ir tautinio ugdymo programas ir tuo prisidėti prie šalies gynybos ir nacionalinio saugumo sistemos stiprinimo.

Renginyje dalyvavo krašto apsaugos ministras Juozas Olekas, Karo akademijos ir Pedagoginio universiteto vadovybė, aukštųjų mokyklų bendruomenės nariai. VPU Istorijos fakulteto dekanas doc. Eugenijus Jovaiša perskaitė pranešimą „Vasario 16-osios keliai“, koncertavo Akademijos vyrų choras „Kariūnas“, buvo atidaryta LKA fotografo Kęstučio Dijoko paroda „Seno seržanto pastebėjimai...“

Bendradarbiavimo sutartį pasirašo plk. Arūnas Balčiūnas ir rektorius akad. Algirdas Gaižutis

Renginio dalyviai

VPU rektorius A. Gaižutis įteikia gėlių puokštę vyrų choro „Kariūnas“ vadovui V. Verseckui

LKA fotografo Kęstučio Dijoko paroda „Seno seržanto pastebėjimai...“

LKA magistrantūros studijas baigė V laida

Eglė TRATAITĖ

2008 m. sausio 24 d. personalo vadybos dieninių magistro studijų karininkams klausytojams buvo įteikti magistro diplomai. Studijas per 1,5 metų sėkmingai baigė ir vadybos ir verslo administravimo magistro laipsnį įgijo 9 karininkai.

Karo akademijoje personalo vadybos magistrai pradėti rengti 2002 metų rugsėjo mėn., taigi šiais metais išleista jau V magistrų laida. Pirmuosius du semestrus magistrantai studijavo įvairius socialinių mokslų srities dalykus. Įdomiausiomis ir naudingiausiomis klausytojai įvardijo visuotinės kokybės bei žmogiškųjų išteklių vadybos, strateginio planavimo studijas. 3-iasis semestras buvo skirtas magistro darbui rengti. Reikalingą medžiagą magistrantai pradėjo kaupti dar besimokydami I semestrą, kai pasirinko magistro darbo temas. Taigi jie kryptingai dirbo visus tris se-

mestrus ir galiausiai parengė bei apgynė mokslo tiriamuosius darbus, atitinkančius personalo vadybos magistro darbui keliamus reikalavimus.

Geriausiais ir įdomiausiais darbais buvo pripažinti mjr. Antano Jonušausko mokslo tiriamasis darbas „Žmogiškųjų išteklių kokybinio ir kokybinio vertinimo sistemos tobulinimas“, kpt. Tomo Blinstrubo darbas „Personalo valdymas stresinėse situacijose“ ir mjr. Birutės Krasavinienės darbas „Anglų kalbos mokymo sistemos vadybos tobulinimo kryptys“.

Sėkmingai baigę mokslus klausytojai džiaugiasi turėję galimybę kelti savo kvalifikaciją ir tikisi, kad įgytos žinios bus naudingos, padės jiems tarnyboje. Ypač tai svarbu šiuo metu, kai kariuomenėje prasideda esminiai transformacijos procesai. Kartu jie pateikė vertingų siūlymų, kaip būtų galima tobulinti magistro studijas ateityje.

Karo akademijoje – Atvirų durų diena

2008 m. vasario 2 d. Karo akademija pakvietė į Atvirų durų dieną.

Atvykusieji turėjo galimybę susipažinti su būsimųjų karininkų mokymosi ir gyvenimo sąlygomis,

karjeros perspektyvomis. Buvo pristatyta Akademija, lankytojai supažindinti su studijų programomis, priėmimo sąlygomis ir atrankos reikalavimais.

REDAKTORIAUS SKILTIS

Turbūt nelabai suklysiu sakydamas, kad kalbėdami ar rašydami apie šių dienų svarbias valstybines šventes norom ar nenorom turime prisiminti praeitį, tiksliau sakant, istoriją. Kiekvienas iš mūsų savaip ją supranta ir vertina, o jei pažvelgtume truputį atidžiau, ko gero, kiltų abejonė, ar išvis ją laikome vertybe.

Susidaro įspūdis (labai norėčiau manyti, jog klaidingas), kad socialinė atmintis, arba valstybės istorija, rūpi tik šalies patriotams, istorikams ir pavieniems asmenims, kurie patys dalyvavo ar dalyvauja valstybės gyvenime kaip visaverčiai Lietuvos piliečiai. Nenorėčiau nieko įžeisti, tačiau šiandien atrodo, kad tarp patrioto ir protingai juokingo yra dedamas lygybės ženklas. O paklausus, kuo skiriasi pilietiškumas nuo patriotiškumo, greičiausiai neliktų ir jokio lygybės ženklo...

Tad, kalbant apie Sausio 13-ąją, Vasario 16-ąją, Kovo 11-ąją ir Kovo 29-ąją, pirmiausia reikėtų savęs paklausti: kuo man asmeniškai svarbi kiekviena iš šių datų? O gal šie skaičiai yra atsitiktiniai, kaip loterijoje? Gal kitam kur kas svarbesnė ir nepalyginti reikšmingesnė yra vasario 23-ioji ar liepos 21-oji. Nereikėtų dairytis aplinkui ir ieškoti atsakymo žvalgantis į kitus, tiesiog naudinga nuoširdžiai sau pačiam tyliai atsakyti ir kartu nors kartą per metus apie tai pagalvoti.

Nevertėtų pamiršti praeities, nors iš istorijos dažniausiai nepasimokoma. Tačiau reikėtų ją išmanyti, išmokti vertinti ir ja didžiuotis, kaip didžiuojamės savo valstybės ir istorine vėliavomis, kalba ir savo gimtojo krašto žmonėmis. O „Kariūno“ redakcinės kolegijos vardu norėčiau nuoširdžiai padėkoti visiems Lietuvos karo akademijos kariūnams, dėstytojams, instruktoriams, darbuotojams, kurie prisideda prie leidinio rengimo, bei ištikimiems jo skaitytojams.

Atsakingasis redaktorius
kpt. Jonas ŠVILPA

Kariūnai savo pažadų nepamiršta

Kar. Sandra SURGAILYTĖ

Kariūnų apsilankymas Kuršėnų vaikų globos namuose per šv. Velykas nebuvo pirmasis. Kai juose viešėjome per šv. Kalėdas, po puikiai praleistos popietės vaikams pažadėjome, kad netrukus pas juos atvyksime. Tad, kur buvę, kur nebuvę, kovo 27 dieną mažuosius draugus aplankėme vėl. Žinoma, nuvykome ne tuščiomis. Karo akademijoje paskelbus gerumo akciją, visi buvo kviečiami nelikti abejingi tiems, kuriems jaukumo ir šilumos bei, būkime atviri, materialių dalykų tikrai stinga. Už surinktus pinigus nupirkome du vaizdo leistuvus su kolonėlėmis, taip pat nemažai vaikiškų filmukų DVD, kad vaikai šia dovana galėtų pasidžiaugti iš karto. Be to, nuvežėme Akademijos darbuotojų padovanotus drabužėlius, batukus ir po mažą saldumynų maišelį kiekvienam vaikų namų globotiniui. Nepamiršome ir mūsų valgyklos darbuotojų iškeptų

Kariūnai su dovanomis ir margučiais

pyragų, kuriais vaišinome vaikus mūsų susitikimo metu. Tačiau mažiesiems didžiausia atrakcija buvo mūsų kariūnai. Visą popietę netilo jų prašymai pakilnoti, panešioti, pasupti. Vaikai džiaugsmingai krykštavo ir šūkčiojo ridendami kiaušinius, buvo aktyvūs ir labai troško laimėti.

Prieš išvažiuodami girdėjome vaikus klausiant: „Kada atvažiuosite vėl?“ Tad tikimės, kad šie susitikimai taps gražia tradicija ir mes galėsime netrukus vėl aplankyti savo mažuosius draugus.

Graži tradicija

Kar. Tomas SASNAUSKAS

Vaiko krykštavimas, šypseną, džiaugsmą suteikia daug gerų jausmų ne tik tėvams, suaugusiesiems, bet ir mums, kariūnams. Jau gražia tradicija tapo kariūnų apsilankymai Kuršėnų vaikų globos namuose. Kažkodėl atvykęs į Kuršėnus net nenustebau, kad vaikai mūsų laukia „išskėstomis rankomis“.

Pasiėmę visas dovanėles ir vaises, įėjome į salę, kur po kelių minučių sugužėjo ir mūsų mažieji draugai. Sakau „draugai“, nes vaikai mus matė nebe pirmą kartą, žinojo daugelio iš mūsų vardus.

Vos spėjus sustoti į ratelį, vaikai pasileido prie savo didžiųjų draugų. Žaidėme įvairius žaidimus, ridenome margučius, bendravome ir kitaip linksmiai leidome laiką Kuršėnų vaikų globos namuose. Man netgi pavyko įkalbėti du pirmokus pašokti šokį, kurį jie išmoko mokykloje. Kar. Tadas Cicėnas akompanavo gitara, o vaikai dainavo visiems labai gerai žinomą dainelę „Du gaideliai“. Buvo gražu žiūrėti į šokančius pirmokėlius.

Kiekvienas kariūnas turėjo

Kariūnų bataliono vadas plk. lt. Saulius Vitkus su Kuršėnų vaikų globos namų auklėtiniais

mažiausiai po du „gerbėjus“, kurie niekaip nenorėjo paleisti jų rankų... Prašė pakilnoti, pasupti... Kariūnų bataliono vadas plk. lt. S. Vitkus, taip pat turėjęs keletą ištikimų palydovų, savo fotoaparatu vaikus mokė fotografuoti, juos kilnojo ir su jais žaidė. Vienintelis mūsų fotografas tam neturėjo laiko – vis bandė „pagauti“ geresnį kadražą...

Atėjo laikas įteikti dovanėles. Jas gavę vaikučiai labai nudžiugo. Tačiau manau, kad jiems ne dovanų reikia, o meilės, šilumos ir supratingumo!

Laikas bėga greitai. Netrukus teliko atsiveikinti, sėsti į mašinas ir grįžti į Akademiją. Jaulipdamas į automobilį išgirdau vieno vaiko žodžius: „Ačiū, kad atvažiavote, ačiū už jūsų gerumą!“ Dar ilgai mintyse juos girdėjau... Dėl to net ašara nuriedėjo...

Ar tu būsi mano tėtukas?

Kar. Dalius DULKĖ

Viešnagės metu vaikai su mumis noriai žaidė ir visą laiką buvo įsikibę tai vienam, tai ki-

tam kariūnui į rankas, juosmenį. Mane apsikabino viena mergaitė ir prašė, kad pakilnočiau. Tai pamatę ir kiti vaikai atbėgo. Pakilnojęs penkis mažylius vos galėjau atgauti kvapą, tačiau jų šypsenos viską atpirko. Vėliau vienas iš mano kilnotų berniukų visą laiką mane laikė už rankos ir nepaleido, kol neišvykome. Jis net paklausė: „Ar tu būsi mano tėtukas?“ O aš nežinojau, ką atsakyti, ir nutylėjau.... Nuo tos akimirkos tai jau nebebuvo paprastas vizitas, paprasta gerumo akcija, o klausimas, ar gerai padariau, kad su tais vaikais žaidžiau, nes, mums išvykus, jie gali likti nusivylę. Tačiau taip neatsitiko.

Mes buvome numatę globos namuose apsilankyti dar porą kartų, ir tai pasakiau berniukui. Tada jis nusišypsojo ir ėmė klausinėti: „Kada, kada jūs atvyksite vėl? Kada tai bus?“ Atsakymas visą laiką buvo tas pats – kai tik galėsime. O jis vis klausinėjo... Tai buvo ženklas, kad mes čia – laukiami svečiai. Tas berniukas visą laiką man savo saldai-

nus atiduot norėjo ir susirūpinęs klausinėjo, kodėl nevalgau, kodėl nenoriu saldainių. Aš atsakydavau, jog jau valgiau, o jis vėl siūlė savo saldumynus. Jam nieko nebuvo gaila, gerumas jo akyse net švietė ir neišnyko šypsena. Vėliau jis klausinėjo apie Akademiją. Ką galėjau, papasakojau. Kaip ir visiems berniukams, jam labiausiai patiko pasakojimai apie pratybas. Tada apstojo mane dar trys vaikiukai ir klausėsi... Smagu pasakoti mažiems berniukams – gal kada nors jie taps kariūnais ar kariais... Tikiuosi, mes jiems suteikėme šiek tiek šilumos, kurios jie neteko.

Lietuvos studentai pagerbė akademinį sąžiningumą puoselėjančius dėstytojus

2008 m. vasario 6 d. Lietuvos studentų atstovybių sąjunga (LSAS) apdovanojo sąžiningai studijuoti Lietuvos studentus skatinančius aukštųjų mokyklų dėstytojus. LSAS elektroniniu laišku ragino daugiau nei šimtą dvidešimt tūkstančių šalies studentų parašyti apie dėstytojus, itin puoselėjančius akademinį sąžiningumą.

„Džiaugiamės, kad tarp visų negandų, nesutarimų, klestinčios korupcijos galime rasti ir šviesių, gražių dalykų, apdovanoti žmones, skatinančius studentus sąžiningai laikyti egzaminus bei ugdančius sąmoningas, mąstančias asmenybes. Šįkart studentai pasiūlė apdovanoti daugiau nei 50 Lietuvos aukštųjų mokyklų dėstytojų, tačiau tikimės, kad kitais metais tuo pačiu laiku galėsime pagerbti gausesnį tokių dėstytojų būrį“, – susirinkusiems svečiams kalbėjo LSAS prezidentė Indrė Vareikytė.

Sąžiningiausiems dėstytojams buvo įteikti graviruoti stiklo rutuliai su užrašu „Dėkojame už studentų skatinimą sąžiningai laikyti egzaminus“.

„Kukliu šių apdovanojimų

Prof. habil. dr. Evaldas
Kazys Maldutis

simboliu pasirinkome skaidrius stiklo rutulius, nes apskritimas laikomas idealia forma gamtoje, taip pat simbolizuoja ir veiklos, būties cikliškumą. Stiklas dažnai suvokiamas kaip skaidrumo, sąžiningumo simbolis. Todėl ir gimė idėja dėstytojams įteikti būtent tokias simbolines dovanas, kaip padėką už jų atsakingą ir sąžiningą darbą, dirbamą jau ne vienus metus“, – apie dėstytojams įteiktų rutulių idėją pasakojo Indrė.

Apdovanojimo ceremonijoje dalyvavę įvairių aukštųjų mokyklų dėstytojai sakė nesitikėję tokio studentų dėmesio ir įvertinimo už skatinimą elgtis sąži-

Doc. dr. Virgilijus
Pugačiauskas

ningai studijų metu.

„Šiomis dienomis, kai švietimo sistema dažniau peikiama ir kritikuojama, malonu ir vertinga, kad studentai išvelgia ir pozityvių dalykų. Toks dėmesys motyvuoja ir skatina pasiaukojamai dirbti“, – LSAS iniciatyva džiaugėsi susirinkę dėstytojai.

Tarp apdovanojimų buvo Lietuvos karo akademijos Taikomųjų mokslų katedros vedėjas prof. habil. dr. Evaldas Kazys Maldutis ir Politikos mokslų katedros doc. dr. Virgilijus Pugačiauskas.

„Kariūno“ informacija

NAUJI AKADEMIJOS DARBUOTOJŲ LEIDINIAI

Vadovavimas jūrų pėstininkams. Mokomoji knyga. Parengė P. Jankauskas. V., 2008, 95 p.

Ambrazevičius A. *Lietuvos transporto sistema.* Mokomoji knyga. V., 2008, 192 p.

Statkus N., Paulauskas K. *Tarp geopolitikos ir postmoderno: kur link sukti Lietuvos užsienio politikai?* Mokslinė studija. V., 2008, 70 p.

Skaitau, vadinasi, esu!

Muziejaus vedėja Rozvita VAREIKIENĖ

VPU leidyklos direktoriaus Jono Balčiūno nuotrauka

„Skaitau, vadinasi, esu“ – tai šių metų Vilniaus knygų mugės šūkis. Jau devintą kartą vasario 21–24 d. visi knygų mylėtojai buvo pakviesti į tarptautinę ir didžiausią knygų mugę Baltijos šalyse. 2008 m. Lietuvoje paskelbti Skaitymo metais, tad Vilniaus knygų mugę tiek jauną, tiek seną kvietė atsigręžti į knygą.

Trečiojoje – Mokslo ir kultūros – salėje buvo įrengtas Lietuvos akademinų leidyklų asociacijos stendas. Čia tilpo 23 asociacijos narių leidžiamos mokslo, akademinės ir kritikos knygos, enciklopedijos, vadovėliai, žodynai, meno albumai, laikraščiai ir žurnalai, leidiniai užsienio kalbomis.

Lietuvos karo akademija subeksponento teisėmis taip pat pristatė savo leidinius. Studentai, kremtantys politikos mokslus, skubėjo įsigyti nuo 2003 m. lietuvių ir anglų kalbomis leidžiamą naujausią „Lietuvos metinę strateginę apžvalgą 2006“, kurioje, kaip ir kiekviename ankstesniame numeryje, pateikta kompleksiška svarbių Lietuvos nacionaliniam saugumui pokyčių, kurie vyksta tarptautiniu sisteminiu, regioniniu ir nacionaliniu lygmenimis, analizė ir apibendrinimas. Kaipmat buvo išgraibstytas pats naujausias leidinukas – Nortauto

Statkaus ir Kęstučio Paulausko studija „Tarp geopolitikos ir postmoderno: kur link sukti Lietuvos užsienio politikai?“

Tiek pagyvenę žmonės, tiek jaunimas domėjosi „Karo archyvu“, kurio XXII tomas pasirodė prieš pat knygų mugę, monografija „Karo pedagogika Lietuvoje (1918–1940 m.), kurioje Algirdas Ažubalis, Rolanda Kazlauskaitė-Markelienė, Audronė Petrauskaitė, Bronius Puzinavičius, Feliksas Žigaras analizuoja karo pedagogikos raidą Lietuvoje: nagrinėja karininkų rengimo Lietuvoje 1919–1940 m. sistemą, aptaria pagrindinius istorinius lietuviškos karo pedagogikos šaltinius, analizuoja psichologines, etines ir dorovines karininkų rengimo problemas. Plačiai aptaria kareivių ir karininkų išsilavinimo bei kultūros lygio kėlimo aktualijas – andragoginę Lietuvos kariuomenės veiklą. Apžvelgia ir gerosios kitų valstybių pedagoginės patirties perėmimo klausimus. Pateikia ir analizuoja 77 asmenų, kūrusių karo pedagogiką Lietuvoje, biografijas. Buvę mūsų absolventai labai domėjosi ir norėjo įsigyti mokslinių straipsnių ir pranešimų rinkinį „Karinis rengimas ir ugdymas Lietuvoje“.

Jau antrus metus Karo akademijai su savo leidiniais daly-

vaujant Vilniaus knygų mugėje pasitvirtino, kad mūsų leidžiami žodynai, mokslo žurnalai, vadovėliai yra įdomūs ir reikalingi mokslo visuomenei ne tik Lietuvoje, bet ir užsienyje (2007 m. spalio mėnesį Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos geriausi leidiniai Lietuvos akademinų leidyklų asociacijos jungtiniame stende buvo eksponuojami Frankfurto knygų mugėje).

Prie Lietuvos karo akademijos knygų stendo Redakcinio skyriaus maketuotoja Dalia Žukaitienė

Keli daugialypio Vilnijos dvasinio paveldo bruožai

Doc. dr. Nijolė JANULAITIENĖ, doc. dr. Bronius PUZINAVIČIUS

Keičiantis Vilniaus ir jo apylinkių valstybinei priklausomybei ir kultūrai, Vilniaus kraštas visada buvo ir dabar išlieka daugialypis ir daugiakalbis. Nuo viduramžių šis regionas buvo ties pačia katalikų ir stačiatikių tikėjimo paplitimo riba. Šios dvi krikščionybės formos čia ir šiandien susitinka, nes Vilniuje yra unitų (stačiatikių, pripažįstančių popiežiaus viršenybę). Gana ryškų pėdsaką mieste paliko ir reformacija, o XVII–XVIII a. Vilnius buvo vienas žymiausių judaizmo centrų pasaulyje. Čia gyvavo ir dabar tebegyvuoja nedidelės, bet reikšmingos islamą išpažįstančių totorių bei savitą tikėjimą puoselėjančių karaimų bendruomenės. Be religinių, gausu ir kalbinių skirtumų. Daugelis Vilniaus krašto gyventojų moka kelias vietas kalbas – lietuvių, lenkų, rusų, o dar neseniai susikalbėdavo ir baltarusiškai bei jidiš kalba. Žydų tradicijoje Vilnius vadinamas „Lietuvos Jeruzale“. Tačiau jis tapo savotiška Jeruzale, kultūros laimėjimų ir istorinių aspiracijų šerdimi tiek lietuviams, tiek kitoms čionykštėms tautoms.

Ir šiandien, pasikeitus istorinėms bei politinėms aplinkybėms, neatmesdamas nė vienos iš miesto savastį formavusių istorinių bei kultūrinių gijų, Vilnius kuria šiuolaikinę tapatybę, virsta savita vienos iš Europos Sąjungos valstybių sostine, verta savo įkūrėjų ir geriausių piliečių. Kiekvieno Lietuvą ir Vilnių mylinčio mūsų šalies piliečio priedermė – pažinti turtingą ir įvairialypį Vilnijos tautinių ir religinių bendrijų istorinį ir kultūrinį paveldą. To siekiame ir kultūros bei religijų istorijos paskaitų, seminarų, išvykų bei susitikimų metu. Neseniai kariūnai lankėsi Vilniaus evangelikų liuteronų, žydų (judėjų), evangelikų reformatų ir Trakų karaimų maldos namuose.

Pasitikintys Dievo malone

Kariūnai Vilniaus evangelikų liuteronų bažnyčioje susitiko su jos administratoriumi ir tarybos nariu *Gintaru Šiaudiniu*.

Ši bažnyčia yra Vokiečių gatvėje, uždarame kiemelyje, todėl praeiviui beveik nematoma. Kiek geriau matomas tik prie jos esančios varpinės bokštas. Šiame kvartale nuo XVI a. daugiausia gyveno evangelikai liuteronai. Čia LDK kanclerio ir Vilniaus vaivados Mikalojaus Radvilos Juodojo iniciatyva 1555 m. buvo pastatyta pirmoji liuteronų bažnyčia. Vėliau ši šventovė daug kartų kentėjo nuo gaisrų ir kitų negandų, buvo ne kartą rekonstruojama ir perstatoma. Dabartinės baroko stiliaus bažnyčios kertinis akmuo buvo padėtas 1739 m. Šventovė labai nukentėjo sovietinės okupacijos laikotarpiu, nes buvo iš tikinčiųjų atimta ir pritaikyta gamybinėms patalpoms. Nepriklausomybės metais ji gražinta tikintiesiems, restauruota. Ją puošia ypač vertingas didysis rokokinis altorius. Bažnyčioje vyksta ne tik pamaldos. Ji garsėja ir koncertais, kitais kultūros renginiais.

G. Šiaudinis kalbėjo, kad Evangelikų liuteronų bažnyčia yra viena svarbiausių evangelikų bažnyčių. Jos istorija glaudžiai

susijusi su vokiečių mąstytojo ir teologo Martyno Liuterio (1483–1546), reformacijos ir liuteroniškojo protestantizmo Vokietijoje pradininko, vardu. Būdamas augstinų vienuoliu ir Vitenbergo universiteto Biblijos profesoriumi, M. Liuteris išgyveno religinę krizę, ėmė kritikuoti Bažnyčios mokymą apie išteisinimą, nesutarti su Katalikų bažnyčios galva – Romos popiežiumi. M. Liuteris skelbė, kad žmogaus išteisinimas ir pomirtinis išganymas pirmiausia pelnomas nuoširdžiu tikėjimu, pasitikėjimu Jėzaus Kristaus dieviškąja malone ir nuopelnais, o ne Bažnyčios užtarimu ar gerais darbais. Žinoma, geri darbai neatmetami, bet jie laikomi ne tikinčiojo nuopelnais, o Dievo žmogui teikiamos malonės ženklais. Vienintelis tikėjimo šaltinis esąs Šventasis Raštas. Popiežius nepritarė M. Liuterio mintims, tačiau šis savo idėjų neatsisakė ir dėl to buvo ekskomunikuotas, t. y. atskirtas nuo Bažnyčios. Tačiau M. Liuterio idėjos nežlugo, nes jis turėjo įtakingų užtarėjų ir sekėjų.

Vienas pirmųjų valdovų, priėmusių M. Liuterio mokymą, buvo Prūsijos kunigaikštis Albrechtas I (1490–1568). Jis sekuliarizavo Kryžiuočių ordiną, įvedė reformaciją visame krašte. Prūsijos kunigaikščio lėšomis buvo išverstos į prūsų, lietuvių ir lenkų kalbas pagrindinės šio tikėjimo knygos, taip pat išleista ir pirmoji lietuviška knyga – Martyno Mažvydo „Katekizmas“. 1544 m. įsteigtame Karaliaučiaus universitete kelis šimtmečius buvo rengiami protestantų dvasininkai – pastoriai. Čia mokslus baigė per 70 Lietuvos dvasininkų ir visuomenės veikėjų: dr. Stanislovas Rapalio-nis, dr. Abraomas Kulvietis, dr. V. Storosta (Vydūnas), pastorius ir poetas Kristijonas Donelaitis ir daugelis kitų šiandien jau gerokai primirštų žymių žmonių, liaudies švietėjų.

M. Liuterio mokymą Lietuvoje XVI a. pradžioje pirmasis pradėjo skelbti A. Kulvietis. Jis asmeniškai pažinojo M. Liuterį, buvo klausęs jo

paskaitų Vitenbergo universitete.

Pirmosios evangelikų liuteronų bažnyčios Lietuvoje pradėtos statyti 1555 m. Vilniuje ir 1567 m. Tauragėje. Nors jas statant ir steigiant liuteronų parapijas būta daug nesklaidumų, tarpkonfesinių nesusipratimų ir konfliktų, tačiau nuo 1555 iki 1940 m. jų Lietuvoje atsirado 73. Protestantizmas padėjo praskinti kelią lietuvių kalbai į visas Lietuvos krikščioniškas bažnyčias, paskatino ir Katalikų bažnyčią leisti religinę literatūrą lietuvių kalba, steigti lietuviškas mokyklas.

1939 m. Lietuvoje, įskaitant Klaipėdos kraštą, veikė 83 evan-

gelikų liuteronų parapijos, buvo 73 liuteronų bažnyčios. Per karą sugriauta arba sudeginta 16 bažnyčių. Per 45 sovietinės okupacijos metus buvo nacionalizuotos ir nugriautos arba paverstos kitos paskirties pastatais dar 25 liuteronų bažnyčios. Vilniuje, ant Tauro kalno, buvo sunaikintos liuteronų kapinės, o jų vietoje pastatyti Santuokų rūmai.

Atkūrus nepriklausomybę, Lietuvos liuteronai turėjo 41 veikiančią bažnyčią. Šią religinę bendruomenę sudarė apie 30 tūkst. narių. Šiuo metu Lietuvoje veikia 54 liuteronų parapijos, daugiausia jų yra Klaipėdos apskrityje. Lietuvos evangelikų liuteronų centras įsikūręs Tauragėje.

Kariūnai Vilniaus evangelikų liuteronų bažnyčioje

2007–2008 m. m. žiemos sesijos rezultatų apžvalga

Studijų skyriaus vyr. specialistė Jolanta STANIULIENĖ

Praėjus rudens semestru ir pasibaigus žiemos sesijai norėčiau supažindinti mūsų skaitytojus su kariūnų pažangumo rezultatais.

Analizuojant 2007–2008 m. m. rudens semestro karybos mokomųjų dalykų studijų rezultatus matyti, kad geriausiai mokėsi šiųmečiai pirmakursiai, jų pažymių vidurkis – 8,5 balo. III kurso kariūnų jis tik šiek tiek blogesnis – 7,8 balo. Prasčiausi buvo antrakursių rezultatai, jų pažangumo vidurkis – 7,1 balo. Palyginus šių metų ir pernykštės žiemos sesijos pažangumą akivaizdu, kad jis truputį pablogėjo – pernai siekė 8,0, šiemet – 7,8 balo.

Universitetinių mokomųjų dalykų studijų rezultatai kitokie. Rudens semestrą juos studijuoti geriausiai sekėsi absolventams, jų vidurkis – 8,1, o šiųmečių trečiakursių – 7,6 balo. Nedaug atsilieka pirmakursiai – 7,5 balo. Prasčiausiai pasirodė antrakursiai, jų pažangumo vidurkis tik 7,0 balo. Tačiau Akademijos kariūnai universitetinius mokomuosius dalykus rudens semestrą mokėsi geriau nei pernykščiai – jų vidurkis aukštesnis 0,2 balo (pernykščių buvo 7,4 balo).

Kaip ir kiekvieną semestrą, kai kurie kariūnai nesugebėjo

išlaikyti egzaminų ir įskaitų iš karto. Sunkiau sekėsi universitetiniai mokomieji dalykai, todėl daugiau buvo ir skolų: I kurso – 6, II ir III – po 8. Išryškėjo ir karybos mokomųjų dalykų žinių spragos – II kurso kariūnai turėjo 6 skolas, III – vieną.

Analizuodami rudens semestro studijų įvertinimus matome, kad visų kursų kariūnai, kaip kiekvienais metais, itin gerai pasirengę fiziškai, deja, kiti dalykai jiems sekėsi prasčiau. I kurso kariūnams daugiausiai pastangų kainavo anglų kalba ir matematika, o lengviausiai įkandama, pasirodo, logika ir inžinerinė kompiuterinė grafika. Antrakursiams, kaip kasmet, ne taip paprasta buvo įveikti taktiką, anglų kalbą ir modernių technologijų fizikinius pagrindus, tačiau gerai sekėsi perprasti valdymo informacines sistemas ir technologijas. Trečiakursiams sudėtingiausia taip pat anglų kalba ir organizacijų elgsena. IV kurso kariūnams užkliuvo transporto rinkodara ir antroji užsienio kalba, tačiau jų labai puikūs vadybos ir humanitarinės teisės studijų rezultatai.

Apžvelgus aptariamojo semestro pažangumo rezultatus matyti, kad visų kursų kariū-

nams sunkiau sekasi studijuoti universitetinius dalykus – jų vidurkis prastesnis ir skolų kariūnai turėjo daugiau. Daugiausia trijų mokomųjų dalykų: anglų kalbos, taktikos ir organizacijų elgsenos.

Paašškėjo geriausiai šį semestrą besimokantys kariūnai: I kurso kar. Evaldas Milkintis – 8,89 balo, II kurso kar. Vytenis Bučius – 8,43 balo, III kurso kar. Marius Magyla – 9,1 balo, IV kurso kar. Lina Kievišaitė ir kar. Simona Lukoševičiūtė – 9,43 balo.

Rudens semestrą kariūnai aktyviai sportavo, dalyvavo saviveiklos būreliuose ir visuomeninėje veikloje, tačiau visai nesidomėjo mokslinė veikla, neatliko nė vieno mokslo darbo. Jie pavyzdinai atlieka savo tarnybos pareigas, nemažai yra skatinami, tačiau vis dar pasitaiko drausmės pažeidimų, netgi šurkščių, ir tai turi įtakos kariūnų reitingui. Geriausias reitingas rudens semestrą buvo šių kariūnų: I kurse – kar. Evaldo Milkinčio, II kurse – kar. Vytenio Bučiaus, III kurse – kar. Edvino Liepinio, IV kurse – kar. Linos Kievišaitės. Evaldas Milkintis, Vytenis Bučius ir Lina Kievišaitė savo kursuose yra ne tik geriausiai besimokantys, bet ir aukščiausių reitingą turintys kariūnai. Tikėsimės, kad daugiau kariūnų seks jų pavyzdžiu ir sieks geresnių rezultatų.

Nepakartojamas Vienos pokylis

Vasario 9-osios vakare Vilniaus rotušėje įvyko septintasis Vienos pokylis. Šis labdaringas, elegancija dvelkiantis renginys visą dieną – 35 tūkstančius litų – skyrė Santariškių ligoninės vaikų skyriui.

Šių metų pokylis buvo išskirtinis, kadangi jame dalyvavo net dvidešimt viena jaunimo komiteto pora – daugiausiai porų per visą Vienos pokylių Lietuvoje istoriją. Be to, kaip niekada buvo daug karių: devyni kariūnai, trys leitenantai ir viena leitenantė. 2007 metų pokylyje dalyvavo šeši kariūnai ir dvi kariūnės, 2006-ųjų – tik vienas kariūnas. Tai rodo didėjantį kariūnų susidomėjimą šiuo renginiu. Netgi renginio vedėjas Gintaras Mikalauskas teigė tikįs, kad galbūt išliks tarpukario inteligentijos tendencija, kai geriausius šokio žingsnius ir elgesio manieras demonstruodavo būtent kariškiai.

Karininkams ir kariūnams šis vakaras buvo įsimintinas todėl, kad Vienos pokylio Vilniuje ambasadoriumi už ilgametį labdaros propagavimą ir mecenavimą buvo išrinktas krašto apsaugos ministras Juozas Olekas. Šis garbingas titulas pokylyje buvo suteiktas pirmąjį kartą. Jis bus skiriamas kas treji metai už išskirtinius nuopelnus šį renginį remiantiems žmonėms. Malonu, kad ministras nepamiršo Karo akademijos – dovanojo kvietimus keturioms kariūnų ir jų draugių poroms.

Vakaro metu šokami Lotynų Amerikos, klasikiniai šokiai, polka. Žinoma, Vienos pokylio neįmanoma įsivaizduoti be kadrilio ir Vienos valso, kuriais jaunimo komiteto nariai pradeda renginį. Jo kulminacija – vidurnaktį, kai tradiciškai šokamas kadrilis pagal J. Strausso operetės „Šikšnosparnis“ muziką. Antroji renginio kulminacija, prasidėjusi po vidurnakčio kadrilio, – loterijos burtų traukimas. Loterijos prizai – renginio rėmėjų donanos. Loterijos metu buvo surinkti 8 tūkstančiai litų labdaros, likusią sumą paaukojo verslininkai ir privatūs asmenys.

Antrą valandą nakties, tradiciškai nuskambėjus Vienos valsui „Prie žydrojo Dunojaus“, vakaras baigėsi. Tada pagal austrų paprotį buvo valgomas austriškas guliašas ir užgeriamas alumi. Po to svečiai išsikirstė po Vilniaus restoranus. O jaunimo komitetas gavo dar vieną pokylio rengėjų dovaną – kvietimus į naktinį klubą „Pabo Latino“, kur linksmai tęsė vakarą toliau šokdami šokius Lotynų Amerikos ritmais.

Vienos pokylio Vilniuje ambasadoriumi už ilgametį labdaros propagavimą ir rėmimą buvo išrinktas krašto apsaugos ministras Juozas Olekas

IV kurso
kar. Gintautas
RAZMA –
aktyvus Karo
akademijos
kariūnų šokių
kolektyvo
dalyvis

Ar kariškiams verta dalyvauti tokiuose renginiuose kaip Vienos pokylis? Kas jums labiausiai patiko? Ką svarbu žinoti kiekvienam, besirengiančiam jame dalyvauti?

– Manau, tokiuose renginiuose tikrai verta dalyvauti. Visų pirma tai – nauja patirtis. To gyvenime galbūt daugiau ir neteks dar kartą patirti. Tai išskirtinis renginys, neturintis analogų Lietuvoje. Pokylis padeda suvokti, koks elgesys tinkamas, kas yra etiketas. Tokiuose renginiuose svarbi kiekviena detalė – pradedant apranga, baigiant elgesiu pokylio metu. Tai puiki galimybė susipažinti ir pabendrauti su žinomais visuomenės žmonėmis, kaip antai: krašto apsaugos ministru Juozu Oleku, Vienos pokylio Lietuvoje iniciatore Austrijos ambasadore Andrea Wicke ir jos vyru Venzislavu, kitų šalių ambasadoriais, žinomais kultūros ir politikos veikėjais.

Man maloniausia, kad pokylio metu bent trumpam galėjau grįžti į praeitį, kai klasikiniai šokiai buvo mėgstama tarpukario Lietuvos inteligentijos pramoga, o karininkija – visuomenės sluoksnis, kuris diktavo sąlygas šokių aikštelėse. Šokis man – neatsiejama gyvenimo dalis, o pokylyje labiausiai žavėjo galimybė šokti skambant gyvai muzikai.

Ateityje besirengiantys į šį pokylį turėtų atkreipti dėmesį į keletą dalykų: ar turi lėšų bilietui, aprangai, transportui, Vienos po-

kylio metu organizuojamai labdarai. Taip pat labai svarbu, kad drabužiai atitiktų griežtus pokylio reikalavimus. Merginoms reikėtų žinoti, kokios suknelės vilkimos šokant su vaikinų, dėvinčiu smokingą, fraką ar kario uniformą. Suknelės neturėtų būti neskoningos. Deja, tokių šiame pokylyje dar pasitaikė, todėl buvo matyti, kad kai kurios dalyvės neišmano etiketo reikalavimų. Be to, patartina porai iš anksto pasimokyti visų šokių pagrindinių žingsnelių. Siūlyčiau atkreipti dėmesį į klasikinį šokių: Vienos valsą, lėtą valsą, fokstrotą, kiek mažiau dėmesio skirti Lotynų Amerikos šokiams, nes jų pokylyje šokama kur kas mažiau. Patikėkit, tikrai nesmagu, jei nemoki kurio nors šokio žingsnių. Žinoma, tai ne tragedija. Jeigu nemokate šokio, nebijokite improvizuoti. Šokis yra menas, kuris be improvizacijos tolygus iškaltam eilėraščiui. Noriu padėkoti Kariūnų bataliono S-5 sk. viršininkei kariūnei Simonai Lukoševičiūtei, kuri pokylį pasistengė gerai „išreklamuoti“ visame batalione.

*IV kurso kariūnas
Darius
TAMAUSKAS –
pirmasis kariūnas,
dalyvavęs 2006 m.
Vienos pokylyje*

Jūs vienintelis kariūnas, Vienos pokylyje dalyvavęs du kartus. Kodėl šiais metais jame nedalyvavote? Kaip manote, kodėl 2008 metų Vienos pokylis sulaukė tokio didelio kariūnų dėmesio? Ar jautėte skirtumą debiutuodamas ir antrą kartą dalyvaujamas pokylyje?

– Ilgai galvojau, ar verta dalyvauti šių metų Vienos pokylyje. Renginio data man buvo nelabai tinkama, bet vėliau paaiškėjo, kad nebeliko bilietų. Manau, šių metų pokylio populiarumą tarp kariūnų lėmė jaunatviškas noras išbandyti viską. Prisimenu, prieš dvejus metus, kai vyko šokiai Akademijoje, pamačiau Vienos pokylio reklamą ir iškart nusprendžiau – dalyvaučiau. Pagalvojau: uniformą turiu, kaina įkandama – 100 Lt porai. Kodėl gi ne? Vis kažkas kitaip, negu eiliniame vakarėlyje.

Galvoju, kad kiekvienas dalyvis, pirmą kartą besiruošiantis į šį pokylį, turėtų pasidomėti Vienos pokylio istorija ir tradicijomis, tinkamai apsirengti – atitikti aprangos kodą, stengtis elgtis taip, lyg tave visi ir nuolat stebėtų, būti pasirengęs, kad prie jo pokylio svečiai gali bet kada prieiti, užkalbinti. Apie statusą – debiutantas ir patyręs šokėjas... Debiutantui daugiau nežinomybės, jaudulio, viskas įdomiau, atrodo, kad visi tik į tave žiūri. Pirmasis kartas mielėsnis širdžiai, daug nepamirštamų prisiminimų. Antrą sykį dalyvauti paprasčiau: kai kurie veidai jau matyti, žinai, kas tavęs laukia, t.y. koks vakaro scenarijus, ir jautiesi labiau atsipalaidavęs.

*Ltn. Rokas
PAULIUKAITIS
– 2007 m. Karo
akademijos
absolventas*

Kas Jus paskatino dalyvauti Vienos pokylio jaunimo komitete? Ką manote apie labdaros renginius, vykstančius Lietuvoje?

– Nedaug jaunų karininkų dalyvavo Vienos pokylyje, kur kas mažiau negu kariūnų. Aš norėjau vyksti į jį jau praėjusiais metais, tačiau ketvirtame kurse tam nebuvo laiko. Šių metų renginyje dalyvauti man pasiūlė ltn. Rasa Krogertaitė, praeitais metais dalyvavusi Vienos pokylyje. Keturi 2007 metų absolventai: aš, ltn. Marius Montvila, ltn. Povilas Stučka, visi trys tarnaujantys Karinėse oro pajėgose, drauge su ltn. Rasa Krogertaite, nutarėme debiutuoti šiame 2008 m. pokylyje. Manau, pagrindinė priežastis – smalsumas, norėjosi pačiam pamatyti ir dalyvauti šiame visuomenėje plačiai žinomame renginyje.

Tik per repeticijas sužinojau, koks debiutantų vaidmuo pokylyje. Pasirodo, Vienos pokylis prasideda nuo iškilmingo debiutantų įžengimo į salę ir jų parodomąjį kadrilį, po kurio ir prasideda vakaras. Tradiciškai debiutantai – jauni, ne daugiau kaip dvidešimt penkerių metų, žmonės. Pirmuoju pokylio šokiu jie prisistato vi-

suomenei, demonstruodami savo pasirengimą tapti visaverčiais visuomenės nariais. Kiek žinau, tokia simbolinė ir istorinė debiutantų šokio reikšmė.

O labdarinių renginių, manau, niekada nebus per daug. Šio pokylio metu surinktos lėšos skirtos Santariškių universitetinei vaikų ligoninei paremti. Kiek žinau, buvo nupirkta brangus echoskopas.

*Violeta
LABŽENKYTĖ –
Kauno medicinos
universiteto
studentė, viena iš
nedaugelio
studentų,
atvykusių į pokylį
iš kito miesto*

Kiek žinome, Kauno medicinos universitete jau tapo tradicija dalyvauti labdariniame Vienos pokylyje. Kodėl jus ir kitus studentus taip domina šis renginys?

– Man visada įdomu patirti kažką naujo, pabūti ten, kur nebuvau. Ilgai dvejojau, eiti į pokylį ar ne, bet dabar labai džiaugiuosi, kad jame dalyvavau. Manau, švietis šios nuostabios šventės prisiminimai išliks ilgai.

Mano nuomone, Medicinos universiteto studentai galėjo gausiau dalyvauti pokylyje, juolab kad bilietas studentams nėra brangus, o labdaros pinigai skiriami būtent mūsų veiklos sričiai – vaikų ligoninei paremti. Būtų gražu, kad ne tik mes, būsime medikai, bet ir kitų aukštųjų mokyklų studentai galėtų gausiau dalyvauti šioje grožio ir elegancijos šventėje, aktyviau remdami labdaros idėjas.

Kadangi pirmą kartą pasiryžau eiti į Vienos pokylį, norėjau jame dalyvauti kaip debiutantė. Vilkėjau baltą ilgą suknelę ir su visais debiutantais šokau prisistatymo šokį – kadrilį. Net negalėčiau pasakoti, kaip jaučiausi žengdama pirmuosius šokio žingsnius. Jaudulys, pakili nuotaika ir iškilmingai pasipuošę žmonės, stebintys kiekvieną mūsų žingsnį... Tai buvo tiesiog nepakartojama!

*Parengė IV kurso kar. Edmundas
TUTLYS, dr. Nijolė JANULAITIENĖ*

*Vienos pokylis
Vilniaus rotušėje*

Jono Staselio nuotrauka (žurnalas „Žmonės“)

KARIŪNŲ GYVENIMO AKIMIRKOS

Ir taip 4 metus

Viskam pasirengę – pagal
prognozę apsiirengę

Ir kur tik

Geriausia draugė – adata

Mes – jėga!

*Kariūnų Dariaus Kontrimo ir
Tado Grubinsko nuotraukos*

Tvirtai stovime ir sėdime ant žemės

mūsų nėra...

Kodėl nulūžo?

Gal paskraidyti...

Traidenis

**Lietuvos karalius
ir karo vadas
(1269–1282)**

Doc. dr. Romas BATŪRA

Susilpnėjusią po Mindaugo mirties Lietuvą vėl sustiprino Traidenis, to meto tarptautinėje arenoje vadinamas karaliumi. Kaip rodo tyrimai, Traidenio valstybės tiek vidaus, tiek tarptautinė padėtis buvo stabili. Jis – valstybės gynėjas, atkaklus Kryžiuočių ordino priešas, su juo kovojęs keliais frontais. Traidenis telkė baltų, visų pirma jotvingių, žiemgalių, jėgas bendrai kovai su Ordino agresija. Į valstybės gynybą jis įtraukė giminaičius prūsus, kai kurių pavaldžių rusų žemių pajėgas panaudojo kovoje su Livonijos ir Prūsijos ordiniais. Tuo pat metu atrėmė ir galingus totorių Aukso ordos bei jiems pavaldžių plačių Rusios žemių puolimus.

Tarptautinėje arenoje pastebimi planingi Traidenio veiksmai, stiprios, drąsios atakos ir atsargumas. Karinės pajėgos buvo telkiamos tikslui pasiekti. Traidenio strategija – tolimi žygiai į priešų teritoriją įvairiomis kryptimis (Livonija, Prūsija, Lenkija, Pietvakarių Rusia). Įvairi mūšių taktika, taip pat ir koordinuoti veiksmai, iš esmės tik platesniu mastu, lietuvių vadų buvo taikoma ir Žalgirio mūšyje.

Valdoma teritorija. Baltų jėgų telkimas

Traidenio tėvonijos valdos buvo Aukštaitijoje, greičiausiai Kernavėje. Būdamas valdovu neabejotinai rezidavo ir Vilniuje. Traidenis valdė ir vakarinių lietuvių – žemaičių, kurie aktyviai dalyvavo valdovo organizuojamose kovose su Ordinu, žemes. Šaltiniuose jie figūruoja bendru Lietuvos vardu (pagal Lietuvos metraščių legendinę dalį, dalinį kunigaikštį Traidenį iš iki tol šalį valdžiusios Kitaurų giminės Lietuvos ponai išrinko Lietuvos ir Žemaitijos valdovu).

Traidenio valdžią pripažino lietuvių giminaičiai jotvingiai, labiausiai – gyvenantys rytinėje dalyje, tiesiogiai susisiekiantys su Lietuva. Iš trijų pusių – Ordino, Lenkijos ir Voluinės Rusios – puolami, jie sudarė bendrą su Lietuva gynybinį baltų frontą, jungtinėmis pajėgomis atakuodami Ordiną ir jo sąjungininkę Lenkiją.

Traidenio valdymo laikotarpiu vyko aktyvus lietuvių ir žiemgalių bendradarbiavimas, jų kunigaikštis Nameisis – Traidenio karo vadas – vadovavo valdovo kariuomenei net tolimame Ordino vakarų fronte. Tai skatino gintis visus baltus.

Dar valdymo pradžioje, stiprinant savo pozicijas prieš Pietvakarių Rusiją, Voluinės kunigaikštį Vasilką, kare žuvo trys Traidenio broliai: „Borza, Liesis ir Svalkenis“. Traidenis pietuose išlaikė, netgi kiek praplėtė Mindaugo valdas, valdydamas Kopylį (piečiau Nemuno ištakų, tarp Nesvyžiaus ir Slucko), Turijską (Turecą Nemuno aukštupyje), Naugaruką, Gardiną, Slonimą, kurį laiką ir pietvakariuose prie Bugo – Drohičiną.

Šiaurėje Livonijoje Traidenis siekė kontroliuoti Dauguvos

upę, svarbią ekonomine ir karine prasme. Jos aukštupyje esantys Polockas ir Vitebskas greičiausiai priklausė Traidenio Lietuvai.

Pirmosios kovos

1268 m. pradžioje prieš baltų žemes ir Lietuvą, siekiant suteikti pagalbą Vokiečių, Kryžiuočių, ordinui, vėl telkiamos agresyvios jėgos. Sausio 20 d. dviem savo bulėmis popiežius Klemensas IV leido Čekijos karaliui užkariauti Galindą, Sūduvą ir Lietuvą, pabrėždamas, kad ypač Lietuvoje neturėtų būti pažeidžiami Vokiečių ordino interesai. Šias idėjas buvo siekiama įgyvendinti.

Kalbant apie šias aplinkybes, svarbi tyrinėtojo H. Paškevičiaus nuomonė (1933 m.), kad Traidenis geriau nei Mindaugas suprato, jog ryšys su Roma negali užtikrinti valstybės interesų.

Senovės lietuvių tradicijų besilaikantis Traidenis pietrytinėse teritorijose veikusiems savo broliams, priėmusiems graikų stačiatikių tikėjimą, buvo pavedęs tų valdų ribų apsaugą. Toks pat krikščionis ketvirtasis brolis Sirputis valdovo pavedimu veikė prieš Lenkiją.

1269 m. rugsėjo mėn. Lietuvos ir jotvingių pajėgos puolė Ordino užnugarį, priešais Kulmos žemę kitoje Vyslos pusėje buvusią lenkų Kujavų teritoriją, kurios valdytojai palaikė kryžiuočius. Žygiuota per Mazoviją, kuri neniokota. Ją Traidenis siekė atsieti nuo Ordino. Tai buvo reikšminga abiem pusėms. (Kiek vėliau Lietuvos valdovo dukra Gaudemunda Sofija 1279 m. išleista už Plocko ir Mazovijos kunigaikščio Konrado II. Jų sūnui suteiktas Traidenio I vardas. Šiam Lietuvos valdovo anūkiui valdant Pavyslyje Varšuva iš mažo bažnytikaimio tapo miestu, kuriame iki šiol yra Kunigaikščio Traidenio gatvė).

Pergalė prieš Livonijos vokiečių ir danų riterius Ledo mūšyje ties Karuse (Virtsu) 1270 m. vasario 16 d.

Livonijos ordino magistrui sutelkus kariuomenę prieš žiemgalius ir jau pasiekus jų žemių kraštą, netikėtai sužinota, kad Lietuvos pajėgos „visa galybe“ įsiveržė į Livoniją. Ordino kariuomenė buvo priversta grįžti, Žiemgala nebuvo užpulta. Lietuvių kariuomenė įsiveržė į priešų teritorijos gilumą, niokojo estų Saremos salą.

Magistras su kariuomene patraukė į Viką (Estijos Baltijos jūros pakrantę). Čia jo kvietimu atvyko Danijos karaliaus „žmonių daugybė“ iš Talino, Tartu ir Lealio vyskupų pajėgos. Lietuviams žygiuojant iš Saremos salos abi kariuomenės susitiko ant jūros ledo.

Lietuvos kariuomenė iš visų pusių apsitvėrė rogėmis. Priešo rikiuotės branduolį sudarė Livonijos ordino kariuomenė, dešiniajame sparne išsirikiavo danų vietininko Taline Ziverto, kairiajame – vyskupų pajėgos, kad lietuvių kariuomenę „užpultų iš abiejų pusių“. Kai Ordino broliai su minėtais talkininkais prie lietuvių priartėjo ir puolė, tuoj lietuvių „visi būriai <...> pasitraukė už savo rogių“. Priešas puolė paskui, ir „jų būrio pirmesnieji su vėliavomis tarp rogių įsivėlė“. Tuo pasinaudojo lietuviai ir nudūrė priešų žirgus, krito nemažai Ordino brolių. Tada puolė „didžioji“ priešų kariuomenė, prasidėjo „pašėlusios skerdynės tarp kariuomenių abiejų <...>, didelis mūšis buvo“, kraujas ledu plūdo. Kovoje buvo nukautas Livonijos magistras Ottonas Luterbergas, taip pat 52 Ordino

broliai (karo vadai). Abi pusės neteko nemažai paprastų karių. Ant žirgų likę Ordino broliai pro daugelį lietuvių būrių prasikirto, jiems į pagalbą skubėjo Tartu, Lealio vyskupai ir riteriai iš Talino. Patyrę nuostolių kryžiuočiai toliau „vienu metu kovot turėjo kartais dviese už vieno skydo“. Daug žuvo ir lietuvių (kronikininkas, matyt, perdėdamas, nurodo 1600). Buvo sužeistas Lealio vyskupas, „krikščionių 600 tame mūšyje ant ledo krito“, „broliai pasitraukt turėjo“, lietuviams „mūšio ledas liko, drauge ir pergales vainikas“. Laimėję mūšį, jie su dideliu grobiu grįžo namo.

Pagal žuvusių Ordino brolių skaičių Ledo mūšis ties Karuse – vienas didžiausių (pagal dydį šeštas) Ordino pralaimėtų mūšių Pabaltijyje XIII a., kurio baigtį iš dalies lėmė ir apgaulingas atsitraukimas (savotiškas lietuvių mūšio taktikos pavyzdys) už lauko įtvirtinimų kovos pradžioje.

Tų pačių 1270 m. rugsėjo 1 d. į Livoniją įsiveržusi lietuvių kariuomenė vėl sumušė Ordiną, nukovė naująją magistrą ir 20 brolių riterių. Kai Livoniją niokojusią lietuvių kariuomenę bandė persekioti riteriai „pavargę“, išsirinko poilsio vietą ir atsigulė miegoti. Tai sužinoję lietuviai juos užpuolė ir sutriuškino. Įdomus žvalgybos ir netikėto smūgio pavyzdys.

Puolimai iš šiaurės ir pietų

Livonijos ordinas, sulaukęs pagalbos, atsigavo. Nuo 1270 m. pabaigos palaipsniui nukariavo Žiemgalą, užėmė Tervetę, o 1271 m. Mežotnę, Raktę (buvusią ant Raktuvės kalno, Žagarėje). Žiemgaliai buvo priversti Ordinui duoti duoklę. Ordinas atakavo ir šiaurines Lietuvos žemes.

Pietvakarių Rusios kunigaikščiai tuo metu puolė jotvingių pietinę teritoriją Ziliją (Zliną). Jotvingių kunigaikščiai Mintelis, Šiurpa, Mudeika ir Testila buvo priversti sudaryti taiką.

Strateginis žygis iki Vroclavo

Priešų aktyvumą iš šiaurės ir pietų galėjo lemti žygiui Čekijos karalystės link sutelktos lietuvių pajėgos, padedant Mažosios Lenkijos, Sieradzės, Lenčicos kunigaikščiams remti Vengriją, tuo metu kariavusią su Čekija. Sunkiomis sąlygomis tai didino Lietuvos politinę įtaką ir Ordinui. 1271 m. buvo pasiekta Silezija (Šlionskas) ir nuniokota Vroclavo žemė, jos rytinė dalis (Namyslovo, Kliučborko ir kt. apylinkės). Tai buvo diversinis lietuvių žygis link Čekijos valdų, toliausiai XIII a. siekęs pietvakarius.

Bendra kova vakaruose, pietuose ir šiaurėje

Vakarinėse Prūsijos žemėse bartai ir pagudėnai atakavo Ordiną (1271 m.) Kulmos žemėje, šiauriau – Pamedėje, po permainingų susidūrimų sumušė jo pajėgas prie Zirgunos, ties Pagansčių kaimu netoli Kristburgo. Kitais metais sūduvių ir lietuvių vadas Skomantas (Didžiojo magistro kronikoje Skomantas vadinamas tiesiog „lietuvių vadu“) su didele sūduvių ir kitų Lietuvai pavaldžių žemių kariuomene siaubė Kulmos teritoriją, puolė patį Kulmą, sunaikino Eimsučio (Heimsoto) ir Cipelio pilis.

Kiek vėliau sūduviai su pagudėnais ir kitais prūsais, „sūbūrę stiprią kariuomenę“, puolė

Elbingą, paėmė papilį, sunaikino dvi pilis į rytus nuo gretimo Drūsinės ežero.

Pats Traidenis, pietuose atremęs priešų atakas, 1272 m. prie Vakarų Bugo, pasiuntęs ten gardiniečius, užėmė Drohičiną (dab. Rytų Lenkijoje), strateginį punktą, svarbų santykiams su Lenkija, Pietvakarių Rusia, jotvingių žemės gynybai.

Traidenis atkreipė dėmesį į Padauguvį. Lietuviai puolė Livoniją šiauriau Dauguvos, tačiau 1273 m. mūšyje prie Dubenos upės (šiauriau Daugpilio, greičiausiai prie Višku ežero, kur yra Dubnos vietovė) pralaimėjo, „palikę daugybę žirgų“. Nesėkmę galbūt lėmė lietuvių pajėgų padalijimas, nes tuo metu Traidenis, pasinaudodamas vidaus konfliktu Lenkijoje, greičiausiai kviečiamas Krokuvos vyskupo, pasitelkęs, atrodo, ir jotvingius, niokojo Liublino žemę.

Prūsijoje jotvingiai arba sūduviai, stabdydami Ordino veržimąsi, 1273–1274 m. puolė Bartenšteiną prie Alnos, o vėliau, susivieniję su nadruviais ir skalviais, surinkę didelę kariuomenę, atakavo netolimą Bysleidos pilį Notangoje.

Aukso ordos totorių ir Rusios kunigaikščių 1275 m. surengtas Lietuvos antpuolis ir naujas Ordino skverbimosi į baltų žemes etapas

Kovojant visais frontais, taip pat ir pietiniame – rusų, Traidenio Lietuvą užgriuvo naujas Aukso ordos, Haličo-Voluinės kunigaikščių prašymu surengtas antpuolis, kuriam buvo sutelktos ir didelės tolimų Rusios

žemių pajėgos.

1275 m. pradžioje chanas Mengu Timūras pasiuntė kariuomenę, vadovaujamą Jagurčino, įsakęs eiti į žygį ir rusų Uždnieprės kunigaikščiams. Taigi Lietuvos antpuolyje su totoriais buvo priversti dalyvauti Briansko kunigaikštis Romanas ir jo

sūnus Olegas, Smolensko kunigaikštis Glebas ir daug kitų, nes tuo metu „visi kunigaikščiai totorių valioje buvo“. Antpuolyje taip pat dalyvavo pietvakarių Rusios Haličo, Lucko, Vladimiro, taip pat artimesnių žemių – Pinsko, Turovo – kunigaikščiai. Pietvakarių Rusios pajėgos prisi-

jungė prie totorių prie Slucko, ir visi patraukė Naugarduko link. Nespėjanti atsilikusi žygiavo Lucko kariuomenė, nuo Kopylio niokodama teritoriją, taigi nuo ten jau tuo metu prasidėjo Lietuvos valdos. Priešakiniai daliniai įsiveržė į Naugarduko papilį, o kitą dieną atžygiavę rusų kuni-

Traidenio Lietuvos kovų su Kryžiuočių ordinu, totorių Aukso orda, Rusia ir Lenkija teritorija 1269–1282 m.

gaikščiai tūžo ant Haličo kunigaikščio Levo, kad šis „pats su totoriais paėmė miestą“, nes ketino, drauge paėmę Naugarduką, eiti toliau į „Lietuvos žemę“.

Naugarduko pilis nebuvo paimta. Jos gynybai greičiausiai vadovavo Traidenio brolis Sirputis. Totoriai ir jų sąjungininkai buvo priversti iš šio didelio Lietuvos antpuolio grįžti „nieko nepasiekę“.

Didžiulis atpuolis neabejotinai privertė Lietuvą, kartu, matyt, ir jotvingių pajėgas, susitelkti pietryčiuose, kai tuo metu Kryžiuočių ordinas 1275 m. veržėsi gilyn į Nadruvą (ryčiau vėlesnio Įsručio), siaubė Retavos, Katavos, Auktuolyčių ir kitus valsčius bei pilis, Skalvoje, prie Žemutinio Nemuno – Ragainės, bei kitame, šiauriniame, krante nukariavo Ramijos (Rambyno) ir kitas pilis bei šventvietes.

Matyt, tais pačiais 1275 m. Livonijos ordinas prie Dauguvos statė Daugpilio pilį kovai su Lietuva. Taigi tuo metu agresija prieš Lietuvą, baltus vykdėta pietryčiuose, vakaruose ir šiaurėje. Bendrą frontą prieš Ordiną organizavęs Traidenis puolė naujai livoniečių pastatytą Daugpilio pilį (turėjusią lietuviams „ir Traideniui, jų karaliui, širdgėlos daug padaryti“). „Statė ketvertą svaidyklių“, jos „svaidė nuolat, dieną naktį, didelius akmenis visa jėga. Vežė akmenis čionai pagonys nuo pat ryto lig nakties“. Apgula tęsėsi keturias savaites. Abi pusės patyrė daug nuostolių, bet šios pilies, Traidenio žodžiais, pastatytos jo „širdies vidury“, paimti tuomet nepavyko. Vėliau lietuviai čia, prie Dauguvos, kurį laiką buvo užėmę Jersikos ir Daugpilio pilis.

Ordino spaudžiami nemažai prūsų atvyko pas Traidenį (1276 m.). Jis juos priėmė, dalį įkurdino Gardine, o kitus – Slonime. Čia ir platesnėse apylinkėse pie-

čiau Nemuno aukštupio vyko kovos su Voluinės Rusia. Traidenis siuntė savo brolių ir karo vadą Sirputį prie Kamenio, o rusai puolė Lietuvos valdas prie Nemuno aukštupio (Turijską).

Traidenio Lietuvos ir jotvingių pajėgų susitelkimas prieš Ordiną ir Lenkiją 1277 m.

Traidenis surengė plačią karinę kampaniją lietuvių ir jotvingių pajėgoms puolant Ordino Kulmos, Pamedės žemes Pavyslyje ir Lenkiją.

1277 m. spalio mėn. Traidenio Lietuvos ir jam pavaldžių jotvingių kariuomenė, vadovaujama jotvingių vado Skomanto, įsiveržė į Ordino valdas Pavyslyje, plačiai niokojo Kulmos žemės centrinę ir šiaurinę dalis (puldama Plovistos, Rudino, Lypos, Velzaco, Turnico, Klemento pilis), po to patraukė Pavysliu per Pamedę į šiaurę prieš Graudingą, Marienverderį, Santyrą prie Nogato ir Vyslos atsišakojimo, Kristburgą.

Lietuvos ir jotvingių pajėgų gilaus įsiveržimo į Ordino valdas metu greičiausiai vyko ir sukilimas Pagudėje bei iš dalies Bartoje, tačiau kryžiuočių buvo užgniaužtas.

Sudedamoji plataus puolimo, nukreipto prieš Ordiną ir jo sąjungininkus, dalis buvo tuo pat metu, spalį, surengtas lietuvių žygis į lenkų Lenčicos žemę (į pietvakarius nuo Varšuvos), taip pat Kujavus bei Dobrynės žemes Ordino valdų kaimynystėje. Tai turėjo atitraukti kryžiuočių dėmesį. Šiam puolimui vadovavo Traidenis (gal ir jo brolis Sirputis). Žygiuota greičiausiai per neutralią Mazoviją.

Kiek vėliau Ordinui veržiantis į pietinę Sūduvą, jotvingių Kimenavos (ryčiau Snervų ir

kitų ežerų linijos) ir Mėrunišio (vakariau Suvalkų) valsčius, Lietuvai vėl iškilo didžiulė totorių ir rusų kunigaikščių grėsmė.

Aukso ordos Nogajaus totorių ir Haličo-Voluinės Rusios kunigaikščių 1279 m. surengtas Lietuvos antpuolis

Rusų žemės tuo metu buvo pavaldžios Aukso ordai, šio „rusų uluso“ kunigaikščiai buvo remiami totorių. Haličo-Voluinės Rusios kunigaikščiai naudojo jų pagalbą.

Lietuvos antpuolis, surengtas 1278–1279 m. žiemą, geičiausiai 1279 m. pradžioje, inspiruotas totorių, kai Aukso ordos valdytojas Nogajus pasiuntė savo kariuomenę, vadovojamą Mamšėjaus, įsąkęs rusų kunigaikščiams eiti su juo prieš Traidenio Lietuvą, siekiant sustabdyti jos didėjančią įtaką.

Totorių kariuomenei artėjant prie Naugarduko, rusų kunigaikščiai nuo Bresto patraukė link Gardino. Taip priešai iš dviejų pusių įsiveržė į Lietuvos pietines valdas, bet abi kariuomenės nieko nelaimėjo. Mamšėjaus vadovaujamas Nogajaus Ordos antpuolis buvo atremtas.

Livonijos ordino ir danų riterių įsiveržimas į Lietuvą ir jų sutriuškinimas Aizkrauklės mūšyje 1279 m. kovo 5 d.

Livonijos ordinas, Rygoje subūręs savo ir piligrimų, talkininkų, tarp jų ir Talino danų riterių,

kariuomenę, įsiveržė į Lietuvą ir žygiavo „tiesiai į Kernavę, <...> Traidenio žemę sudegino ir nunioško <...> į būrius pasidaliję“, po to su dideliu grobiu skubėjo namo.

Eiliuotoji Livonijos kronika

dino bei danų riterių grįžo į mūšio lauką, rado saviškius apsuptus ir sumuštus. Grįžusiuosius „didelis būrys pagonių apsupo iš abiejų pusių“. Riteriams reikėjo prasimušti. Bet lietuviai „tvirtai

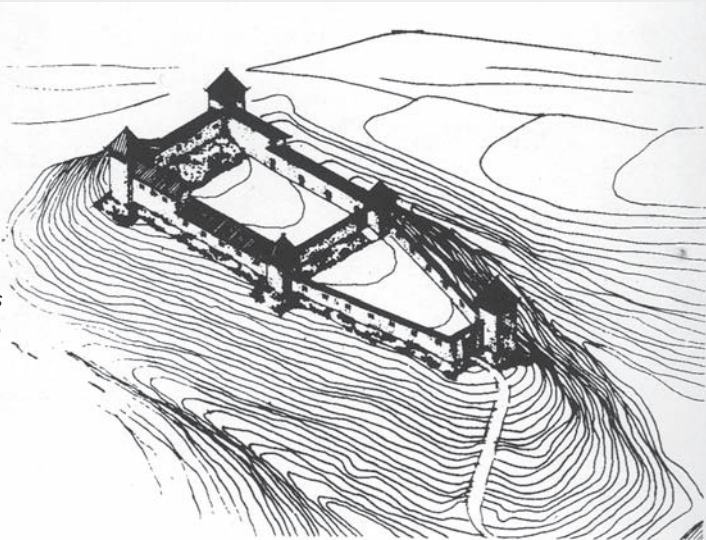
Nameisio vadovaujami ir remiami lietuvių, jie atsiėmė Tervetės pilį (dalį belaisvių brolių pasiuntę lietuviams).

Lietuviai toliau rėmė jotvingius jų kovoje su Ordinu. Taip 1280 m. jungtinės pajėgos, atsakydamos į kryžiuočių puolimą, smarkiai puolė ir 10 dienų niokojo Sembos žemę. Tais metais lietuviai, vadovaujami Sirpučio, susijungė su jotvingiais, niokojo Liublino apylinkes.

1281 m. rugpjūtį į Ordino valdų gilumą Pavyslyje Traidenio pasiūsta Lietuvos kariuomenė, vadovaujama minėto žiemgalių vado Nameisio, niokojo kraštą iki Kristburgo.

1282 m., suderinus veiksmus, buvo veržiamasi į Lenkiją: jotvingiai puolė Liublino žemę, lietuviai – Sandomiro (taigi bendradarbiavimas tęsėsi).

Kernavės pilies geriausiai įtvirtintos dalies Mindaugo Sosto kalne rekonstrukcija. Autoriai R. Volkaitė-Kulikauskienė, J. Sazonovas

pasakoja: „Bet kariuomenė lietuvių susirinko galinga. Surengę pasitarimą, <...> iš paskos krikščionims ėjo ir žygiuodama vis didėjo“. Žygio metu brolių kariuomenė apsisotojo karo stovykloje. Buvo žinoma, kad jų pėdomis seka lietuviai. Paviję priešą jo teritorijoje, lietuviai „laiką kovai pasirinko“. Mūšis vyko Padauguvyje prie Aizkrauklės. Žuvo daug abiejų pusių karių. Broliai laikėsi, „jie priešų pralaužė eiles <...>, juos blaškė, bet kariuomenė lietuvių <...> sustiprėjo“. Ir vėl kautynės tęsėsi. „Broliai didį vargą kentė“. Lietuviai sulaužė „Mūsų Motinos vėliavą“, nukovė vėliavininką riterį. Ordino kariuomenė kriko, magistras ir broliai, neprarasdami vilties, „kentė vargą begalinį“. Tuo metu iš mūšio pabėgo žiemgaliai, priverstinai buvę Ordino eilėse. Lietuviai puolė dar aršiau, „brolių vėliava ant žemės griuvo“, krito magistras, o su juo ir 71 Ordino brolis.

Kai nusiviję lietuvius dalis Or-

stovėjo“, ir šie „prasimušti negalėjo“. Priešų vadas žuvo, tik kam pavyko ištrūkti.

Čia galima įžvelgti reikšmingą lietuvių mūšio taktiką, kurios tikslas buvo išvilioti (tarsi bėgant) iš mūšio lauko dalį priešų pajėgų, o po to persitvarkius sumušti priešą dalimis. Iš esmės ši XIII a. taktika, tik kur kas platesniu mastu, buvo įgyvendinta ir Žalgirio mūšio metu.

Lietuvių pergalė prie Aizkrauklės pagal Ordino patirtų nuostolių mastą XIII a. yra 2-oji po Durbės kautynių. Taigi 1279 m. buvo atremti Aukso ordos, rusų kunigaikščių bei Livonijos ordino antpuoliai.

Lietuvių, jotvingių ir žiemgalių jungtinių pajėgų susitelkimas

Po šio Livonijos ordino sutriuškinimo žiemgaliai vėl sukilo prieš Ordiną, jų kunigaikščio

Traidenis – Lietuvos valstybingumo įtvirtintojas

Žymus Lietuvos valdovas ir karo vadas Traidenis atkakliai gynė Lietuvos ir baltų laisvę, plačiuose frontuose tęsdamas žūtbūtinę kovą dėl tautos egzistencijos, paliko Lietuvą, tapusią stipria, suvienyta valstybe, kurią toliau gynė įvairiuose šaltiniuose minimi Lietuvos valdovai: Budikidas (1289 m.), Butigeidis (1290 m.), Pukuveras (1292 m.; istoriografijoje kartais teigiama, kad gali būti vienas asmuo, pvz., Pukuveras-Butvydas), Pukuvero sūnūs Vytenis, Gediminas ir kiti Gediminaičiai.

Traidenis dar valdė 1281 m. rudenį, gal ir 1282 m. pradžioje. Jo vardo pirmą kartą reikšmė galėjo būti „nerimstantis, karštakraujis“.

Š i m k a i č i u o s e

Eglė TRATAITĖ

Šių metų kovo 14 d. Jurbarko rajone, Šimkaičių Jono Žemaičio pagrindinėje mokykloje, vyko generolo Jono Žemaičio 99-ųjų gimimo metinių minėjimas, kurio metu buvo pasirašyta Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos, kuriai atstovavo viršininkas plk. Arūnas Balčiūnas, ir Šimkaičių Jono Žemaičio pagrindinės mokyklos, kuriai atstovavo direktorius Leonardas Zakšas, bendradarbiavimo sutartis. Abi suinteresuotos šalys susitarė plėtoti bendradarbiavimą tautinio, pilietinio ir patriotinio ugdymo srityje.

Krašto apsaugos ministras Juozas Olekas ir Karo akademijos viršininkas plk. Arūnas Balčiūnas deda gėles prie paminklo partizanams Šimkaičiuose

Atsiminimais dalijasi J. Žemaičio dukterėčia Aušra Vilkienė

Renginyje dalyvavo krašto apsaugos ministras Juozas Olekas, Seimo narys Bronius Pauža, Jurbarko rajono savivaldybės meras Algirdas Gudaitis ir administracijos atstovai, Jono Žemaičio dukterėčia ir krikštaduktė Aušra Vilkienė ir dukterėčia Rūta Juškaitė, daug kitų garbingų svečių.

Iš pradžių prie paminklo Šimkaičių apylinkėse žuvusiems partizanams tylos minute buvo pagerbtas jų

Prie gen. J. Žemaičio paminklinio akmens ir jo slėptuvės

Šimkaičių Jono Žemaičio pagrindinės mokyklos salėje minint jo 99-ąsias gimimo metines. Groja Karinių oro pajėgų pučiamųjų instrumentų orkestras

Prie gen. J. Žemaičio vadavietės slėptuvės angos

Bendradarbiavimo sutartį pasirašo mokyklos direktorius Leonardas Zaksas ir plk. Arūnas Balčiūnas

atminimas, padėta gėlių, perskaitytos eilės. Renginio dalyviai aplankė partizanų generolo Jono Žemaičio žeminę. Doc. dr. Romas Batūra susirinkusiuosius supažindino su paskutiniu gen. J. Žemaičio gyvenimo tarpsniu šioje žeminėje, kol jis buvo suimtas. Po to mokykloje vyko iškilmingas minėjimas.

Renginio pabaigoje svečiai ir Šimkaičių bendruomenė džiaugėsi pradinių klasių moksleivių parengta programėle, klausėsi iškilmių proga koncertavusio Oro pajėgų pučiamųjų instrumentų orkestro, kuriam vadovauja kpt. Ričardas Kukulskis.

Istorikui doc. Romui Batūrai įteikta atminimo dovana

Mokinių šokis „Kepurinė“

Tavo širdis neturi gailėtis, kai teiki labdarą

Kpt. dr. Jonas ŠVILPA, Mokslo centras

Džiugu ne tik išgirsti, bet ir pamatyti per televiziją, kad sulaukiama vis didesnio mūsų visuomenės dėmesio skelbiant pačias įvairiausias labdaros akcijas. Itin tai pastebima tam tikrų religinių švenčių (šv. Kalėdų, šv. Velykų) metu, kai prisimename, kad visuomenėje yra skurstančių, tėvų netekusių, o gal ir nė karto jų nemačiusių vaikų, neturinčių pastogės, šiltų drabužių ir t.t. Iš tiesų džiugu, kad jau dažniau stengiamės padėti kaip kas išmanome: vieni materialiai – pinigais, kiti – sušelpdami maistu. Ir tai gerai, tačiau neretai pamirštame, kad dar yra ir bendravimo dovana, kuri nieko nekainuoja. Kartais jos net labiau reikia nei materialių dalykų. Mes dažnai tarsi žvelgiame pro „tvorą“: stengiamės prisidėti, pagelbėti tiems, kurie ko nors stokoja, vis dėlto neretai pamiršdami šalia esantį artimą žmogų, kolegą, bičiulį. Galbūt reikėtų rūpintis ne tik svetimais, bet ir šalia esančiais. Tuomet ir supratimas, pagarba kitaip atrodančiam, mąstančiam įgautų ne tik formą, bet ir turinį. Atrodytų, tai padaryti labai paprasta, tačiau, žiūrėk, tas paprastumas virsta sunkumu. Sunkumu ne materialiaja prasme, o bendruomenine: kai kalbama apie bendruomenę, o ji pasirodo esanti tik „pseudobendruomenė“.

Gal kartais nereikėtų „išrasti“ to, kas buvo, o dabar yra pamiršta. Todėl norėčiau trumpai priminti tai, kas vienu tautų ne tik prisimenama, bet ir gerbiama bei vertinama, ko tiesiog neleidžiama pamiršti. Jos puikiai suvokė, kad viena iš esminių bendruomenės išlikimo, sėkmingo išgyvenimo ir sugy-

venimo garantų, atramos taškų yra labdara.

Nors pati sąvoka „labdara“ (hebrajų k. – *cdaka*) laikui bėgant kito, apimdama naujesnes ir platesnes veiklos sritis, ji turėjo tvirtą pagrindą, ant kurio laikėsi nuo Babilonijos tremties (586–538 m. pr. Kr.) laikų. Žydų tautos vadovai taip pat suprato, kad, be moralinės, reikalinga dar ir materialinė, socialinė pagalba, jog be jos žydų tauta neišlaikys savo tautiškumo, savasties ir būdama diaspora asimiliuos.

Senovės žydų labdara, anot M. Mendelsono (1729–1786), Vokietijoje gyvenusio filosofo, eseisto, Leibnizo sekėjo, yra socialinio teisingumo išraiška. Teikti labdarą – tai teisingai elgtis su kitu žmogumi.

Gemilut chasadim hebrajų kalba – malonė, gailestis, visokeriopa užuojauta artimam žmogui, pasireiškianti materia-

line arba dvasine pagalba.

Senovės žydų bendruomenės labdaros formos:

svetingumas, vaišingumas ir badaujančiųjų maitinimas (*gachnast orhim*);

vargšų aprūpinimas drabužiais ir avalyne (*malbiš arumim*);

ligonių lankymas ir priežiūra (*bikur cholim*);

mirusiųjų laidojimas ir dalyvavimas laidotuvėse (*galvajat gamet*);

užuojauta sielvartaujantiems dėl artimųjų netekties (*nichum obelim*);

kalinių, patekusiųjų į nelaisvę išpirkimas (*pigion šebuim*);

pagalba ištekančioms jaunoms merginoms, paskiriant joms kraitį (*gachnasat kala*).

Šių formų labdara buvo labiau asmeninė. Įsidėmėtina, jog ypač dorovingi žmonės, teisuoliai, stengėsi teikti labdarą taip, kad

Prezidentas Antanas Smetona susitinka su žydų delegacija. Molėtai, XX a. IV dešimtmetis. K. Daugėlos nuotrauka

gavėjas nežinotų, kas ją teikia, o teikėjas – kas ją gauna. Toroje atkreipiamas dėmesys ne tik į patį labdaros aktą, bet ir į žmogaus išgyvenamą jausmą teikiant labdarą. Joje prašoma padėti vargšui nuoširdžiai, bet ne prievarta ar užgaunant žmogaus savimeilę. Tavo širdis neturi gailėtis, kai teiki labdarą.

Kada labdara tapo visuomeniniu reiškiniu, tikslų duomenų nėra. Mišnos laikais (III a.) kiekviena žydų bendruomenė privalėjo turėti visuomeninės labdaros įstaigų. Pagalba vargšams buvo teikiama dviem būdais: pinigais ir maisto produktais. Pirmuoju atveju naudotasi labdaros kasomis, kurioms papildyti penktadieniais vykdavo rinkliava. Tai atlikti buvo įgaliojami trys asmenys, kurie vėliau paskirstydavo pinigus vargšams. Maisto produktai būdavo renkami iš visų žydų bendruomenės narių ir kasdien išdalijami prižiūrint trims įgaliotiniams. Nors ir buvo reikalaujama, kad kiekvienas žydas dalyvautų visuomeninėje labdaroje, įstatymo mokovai griežtai draudė duoti daugiau, nei leidžia kiekvieno žydo materialinė padėtis. Kiekvienas bendruomenės narys privalėjo teikti abiejų rūšių paramą vargšams, nuo to niekas nebuvo atleistas.

Taigi bendruomeninė labdara buvo gerai organizuota jau Mišnos epochoje. Šis darbas vyko taip sklandžiai, kad tuo laikotarpiu žydų bendruomenėje tikrų vargšų beveik nebuvo.

Ankstyvaisiais viduramžiais, be asmeninės ir sinagogos labdaros, atsirado kitų jos formų ir teikėjų – specialių visuomeninių labdaros organizacijų, vadinamųjų chevru. Pradėjus žydus varyti iš jų gyvenamųjų vietų, pavieniai asmenys ėmė burtis į labdaros organizacijas, kurių tikslas buvo rinkti pinigus ir remti atvykusius pabėgėlius. Viduramžiais labdarą

ir socialinę pagalbą sudarė parama labdaros kasos pinigais, maisto produktai, drabužiai, laidojimo ir kapų priežiūros paslauga.

Labdaros kasos teikiama finansinė parama buvo esminė labdaros forma. Parama maisto produktais buvo teikiama vargšų valgykloms išlaikyti, nepasiturinčiųjų vestuvėms ir kitoms šventėms rengti, ji taip pat apėmė macų ir vyno dalijimą. Pajamos, skirtos labdarai, buvo gaunamos įvairiausiais būdais. Jas sudarė mokesčiai, kuriuos bendruomenė išreikalaudavo iš savo narių, taip pat pinigines aukos, testamentu labdarai paliktas turtas, surinkti baudų pinigai, nuomos mokesčiai ir kt.

Pirmoji labdaros organizacija *Ezer-Dalim* buvo įkurta 1659 m. Romoje. Ji teikė pagalbą vargšams. Netrukus buvo įkurta dar viena labdaros organizacija – *Nitalio-Chasidim*, kuri rūpinosi mirusiais. 1726 m. įkuriamą *Mošav-Skeinim*, kurios rūpestis buvo senių prieglauda, ir *Šome-Emunim*, skirta tikybai išlaikyti. Šiuo laikotarpiu susikūrė dar keletas draugijų, kurios rūpinosi ligonių lankymu ir pašalpų dalijimu šei-

mų nariams, kurie netikėtai neteko šeimos galvos. Tada atsirado ir tokios draugijos kaip *Gmilut chesed* (gailėstingumo veikla), *Mišmeret kodeš* (teisuolių sargyba), kurių tikslas buvo paskolų be palūkanų arba už labai mažas palūkanas teikimas. Rusijoje labdara rūpinosi pavieniai kahalai, kurie dažnai buvo vadinami *cdak-gdola* (didžioji labdara).

Reikšmingos permainingos labdaros srityje vyko XIX a. Tai visų pirma buvo susiję su:

sparčiu žydų gyventojų skaičiaus didėjimu didžiuosiuose miestuose, kas savo ruožtu privertė sukurti centralizuotas vargšų priežiūrai skirtas organizacijas, kurios pakeitė anksčiau buvusias labdaros, teikiamos sinagogų ir įvairių organizacijų, formas, veiklos funkcijas;

pasikeitė vargšų priežiūros namų pobūdis – atsirado ligoninių, senių ir invalidų prieglaudų, našlaičių namų, vaikų darželių, vaikų pataisos kolonijų ir kt.

Tos pačios labdaros formos egzistavo ir LDK, vėliau – Lietuvos teritorijoje. Jos galutinai išnyko sovietų ir nacių okupacijos metais.

Šv. Zitos tarnaičių draugijos valgykla. Vilnius, Pirmojo pasaulinio karo metai. A. Jurašaitytės nuotrauka

Pirmoji aviatorių sesija VGTU

Kar. Povilas NAMAVIČIUS, kar. Antanas GASPARAVIČIUS

Įpusėjęs mokslo metams ateina atsiskaitymo metas – sesija. Mums, aviatoriams, šiemet pirmiesiems iš kariūnų teko pajusti egzaminų ir įskaitų skonį, kadangi VGTU sesija prasideda prieš didžiąsias šventes, o LKA – praėjus geram mėnesiui po Naujųjų metų. Tad kokia buvo ta pirmoji aviatorių sesija VGTU?

Artėjant žiemos šventėms mums galvoje kirbėjo mintys ne tik apie atostogas. Kur kas svarbiau buvo galvoti apie artėjančias įskaitas ir egzaminus, jiems rengtis, atiduoti paskutinius darbus, be kurių negalėtume laikyti egzaminų.

Taip atėjo paskutinė prieššventinė savaitė, vadinama mažąja sesija, kadangi tada laikomos visos įskaitos ir pirmieji egzaminai.

Pirmiausia laikėme filosofijos, aviacijos istorijos egzaminus,

anglų kalbos įskaitą. Sužinoję, kad gavome teigiamus įvertinimus, ir atšventę „kariūnų Kalėdas“, galėjome ramūs važiuoti trumpų šventinių atostogų. Tačiau jau sausio 1-osios vakarą visi vėl rinkomės kuopoje, o sausio 5-ąją laikėme vieną „smagiausių“ egzaminų – matematikos, vėliau – fizikos, teorinės mechanikos, skraidybos ir kitų dalykų. Per keletą dienų po egzamino sužinodavome rezultatus. Kadangi stengėmės gerai mokytis ir pasirodyti ne prasčiau už savo grupės draugus civilius, pažymiai buvo ne tik teigiami, bet ir geri. Sėkmingai baigėme pirmąją savo sesiją, tad visi mes, aviatoriai, toliau tęsime studijas VGTU ir gyvensime LKA. Bėlieka palinkėti tokios pat sėkmingos sesijos ir draugams pėstininkams.

Studijų ypatumai VGTU gyvenant LKA

Kar. Mindaugas ŽILINSKAS, kar. Matas BIVAINIS

Šiemet Karo akademijoje pradėta rengti pirmoji ir, tikėkimės, ne paskutinė aviatorių laida. Rugsėjo 1-ąją prie Vilniaus Gedimino technikos universiteto (VGTU) visi studentai į mūsų aštuntuką žiūrėjo susidomėję – net nenumanė, kad kartu su jais studijuosime. Studentai vieni kitų klausinėjo, ką šie aštuoni kariūnai čia veikia. Jie nežinojo, kas mes tokie ir iš kur. Tačiau at-

sirado smalsuolių, bandžusių išsiaiškinti, šauliai mes ar skautai.

Kaip visada būna pirmiesiems, iš karto susidūrėme su daugybe netikėtumų, nenumatytų atvejų. Prasidėjus mokslo metams atrodė, kad bus nesunku suderinti studijas VGTU ir

gyvenimą bei tarnybą LKA, tačiau po kiek laiko supratome, jog klydome. Gyventi tokį dvilypį gyvenimą tikrai nelengva, nes reikia ne tik gerai mokytis, bet ir laikytis dienos režimo bei studijų tvarkos: dėl tarnybos praleidus paskaitas, ne visi civiliai dėstytojai tai laiko pateisinama priežastimi, negalime atlikti visų numatytų pareigų (dieną mes būname paskaitose, todėl neturime galimybių mokytis komandų, raportuoti, tvarkyti kuopos per rytinį skirstymą į pratybas). Pasitaiko nesusipratimų ir dėl mūsų neįtraukimo į studentų sąrašus. Visur suspėti, viską atlikti ir atsiskaityti laiku sunku, nes kiekvieną dieną dėstytojai dėsto ir pateikia vis naujos informacijos. Gerai nors tiek, kad ne vieni studijuojame aviacijos elektronikos specialybę. Pasitarus su draugais kur kas lengviau padaryti užduotis, nes, ko vienas nežino, papildo kitas. Dėl to sutrumpėja darbų atlikimo laikas ir pagerėja jų kokybė.

Nors gyvename LKA, o paskaitas lankome VGTU ir iš pradžių manėme, jog bus sunku su visais gerai sutarti bei visur spėti, galime tik pasidžiaugti, kad kol kas gerai sekasi pritapti ir prie bendrakursių civilių iš VGTU (su kai kuriais netgi ypač susidraugavome), ir prie kuopos draugų.

Pirmasis karo lakūnas lietuvis – Pranas Hiksa

Kpt. dr. Jonas ŠVILPA

1918 m. vasario mėn. Lietuvai paskelbus nepriklausomybę, o lapkritį pradėjus kurti savo kariuomenę, skubiai reikėjo parengti ne tik karius, bet ir vadus nepriklausomybei ginti. 1919 m. vasario 27 d. buvo įkurta Karo mokykla, o tų pačių metų liepos 6 d. išleista pirmoji laida. Ir tik 1919 m. gruodžio 16 d. kartu su antrąja laida buvo išleista pirmoji ir vienintelė Karo aviacijos mokyklos laida – 32 aviatoriai, kurie įgijo inžinieriaus specialybę.

Džiaugiuosi ir kartu didžiuojuosi, kad nuo 2007 m. rudens Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademija tęsia tarpukario Lietuvos tradicijas rengdama karo aviacijos specialistus. O šį kartą norėčiau trumpai prisiminti pirmąjį karo lakūną lietuvį – Praną Hiksą.

Pranas Hiksa gimė 1897 m. gegužės 10 d. Šiaulių apskrityje, Kuršėnų dvare. Mokėsi Šiaulių gimnazijoje, iki 1916 m. studijavo Maskvos komercijos institute. 1916 m. spalio mėn. pradėjo karo tarnybą 23-iojo korpuso aviacijos būryje, dislokuotame prie Rygos. 1916 m. gruodžio mėn. buvo pasiūstas į Peterburgo karo aviacijos mokyklą. 1917 m. vasarį tęsė karo aviacijos mokslus D. Britanijoje. 1917 m. rugsėjo mėn. baigė Karališkųjų oro pajėgų aviacijos mokyklą ir įgijo aviacijos leitenanto laipsnį. Nors 1917 m. rugsėjo 15 d. P. Hiksai buvo suteiktas Rusijos kariuomenės paporučikio laipsnis, dėl revoliucijos į Rusiją jis negrįžo, o atvyko į Lietuvą. 1919 m. gegužės 15 d. mobilizuotas į Lietu-

Pranas Hiksa su Didžiosios Britanijos karališkųjų oro pajėgų karininko uniforma

vos kariuomenę. 1919 m. birželio 6 d. P. Hiksai buvo suteiktas karininko, 1922 m. birželio 3 d. – kapitono laipsnis. 1922 m. rugsėjo mėn. paleistas iš kariuomenės toliau tęsti mokslų. Studijavo Prahoje, kur 1928 m. gavo inžinieriaus diplomą.

P. Hiksa aktyviai dalyvavo Lietuvos aeroklubo ir autoklubo veikloje. Turbūt nedaugeliui žinoma, kad pirmuosiuose dviejuose raliuose „Aplink Lietuvą“, įvykusiųose 1931 ir 1932 metais, pergalėmis džiaugėsi ir P. Hiksa. Jis 1933 ir 1935 metais dalyvavo tarptautiniame Monte Karlo ralyje. Paskutinį kartą likimo keliai su Lietuvos kariuomene susipynė 1939 m. rugsėjo 18–spalio 9 dienomis, kai P. Hiksa buvo laikinai mobilizuotas į Karo aviaciją. Mirė Kaune 1966 m. balandžio 6 d.

Bendražygiai prie lakūno V. Raubos sudužusio lėktuvo katastrofos vietoje Halb CL.IV. Centre (juoda uniforma) instr. P. Hiksa.

Kauno aerodromas 1920 m. gegužės 12 d.

Nuotraukos iš leidinio „Lietuvos kariuomenės karininkai 1918–1953 m.“, T. 3, 2003 m.

Vilniaus universiteto studentai tapo kariūnais

Eglė TRATAITĖ

Šių metų kovo 3–7 d. vyko Vilniaus universiteto Tarptautinių santykių ir politikos mokslų instituto studentų ir Lietuvos karo akademijos kariūnų studijų mainai. 5 dienų trukmės studijų mainų programoje iš viso dalyvavo 28 studentai: 14 kariūnų klausėsi paskaitų Tarptautinių santykių ir po-

litikos mokslų institute ir gyveno mieste, o 14 Tarptautinių santykių instituto studentų studijavo ir gyveno Karo akademijoje.

Mainais siekiama skatinti aukštųjų mokyklų studentus bendrauti, susipažinti su kitos aukštosios mokyklos studijų tvarka, studijuojančiuosius tas pačias

specialybes pasidalyti patirtimi. Tarptautinių santykių ir politikos mokslų instituto studentams tai puiki galimybė sužinoti daugiau apie Karo akademiją, krašto apsaugos sistemą, jos veiklos principus. Instituto studentai studijų Akademijoje metu vilkėjo lauko uniformą, jiems galiojo griežta kariūnų dienotvarkė, vyko paskaitos pagal patvirtintą programą.

Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos ir Vilniaus universiteto Tarptautinių santykių ir politikos mokslų instituto bendradarbiavimo sutartis buvo pasirašyta 2001 metais, pirmieji studentų manai įvyko 2004 metais.

VU TSPMI studentų savaitė Karo akademijoje

Rugilė TRUMPYTĖ,

Vilniaus universiteto Tarptautinių santykių ir politikos mokslų instituto studentė

„Kaip keista vėl vilkėti civilinius drabužius“, – kalbėjo ne vienas Vilniaus universiteto Tarptautinių santykių ir politikos mokslų instituto (VU TSPMI) studentas po savaitę trukusių mainų su Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos (LKA) trečio kurso kariūnais. Iš tiesų buvo gan neįprasta po savaitės vėl įsisprausti į džin-

sus ir apsivilkti spalvotus megztinius. Jau eidami pro vartus iš teritorijos į miestą, visi vardijo, ką naujo sužinojo, ką patyrė, kas patiko, o kas – nelabai.

Visi į šią mainų programą registravosi turėdami skirtingų tikslų: vieni norėjo susipažinti su LKA vidaus studijų tvarka, dienotvarka, pabendrauti su kariūnais ir taip daugiau sužinoti apie

jų motyvaciją paskirti savo gyvenimą kariuomenei, Lietuvai, jos gynybai ir atstovavimui jai. Pastarajam aspektui aptarti buvo skirta diskusija, kurios metu TSPMI studentai ir kariūnai diskutavo apie Lietuvos kariuomenės padėtį šiandienos sąlygomis politinėje arenoje: ar ji moderni, ar postmoderni? Ir vienos, ir kitos komandos pateikti argumentai tik parodė, kad apie Lietuvos kariuomenę negalima mąstyti statiškai, nes ji vis keičiasi, transformuojasi, prisitaikydama tiek prie Lietuvos, tiek prie užsienio politikos realijų.

Dalyvaudami tokiose diskusijose ir pokalbiuose, TSPMI studentai turėjo progą daugiau sužinoti apie tarptautines misijas, pasiruošimą joms, Lietuvos gynybos politiką, apie sprendimą mažinti kariuomenę, nebpriimti šauktinių, nes įstojus į NATO jų poreikis tiesiog sumažėjo. Įvairiausi smulkūs faktai, kurių nesužinosi iš įprastos TSPMI studijų programos, praplėtė jų akiratį Lietuvos krašto apsaugos srityje.

Socialinė kariūnų veikla, arba *Ką mes veikiame*

Kar. Andrius MIKA

Būdamas LKA pajunti, kaip griūva tipiškos apie kariuomenę, karius, jų, kaip karo profesionalų, paskirtį visuomenėje susiformavusios klišės. Atsidūręs greta jų, iš arti stebėdamas, koku ritmu jie gyvena ir mokosi, pakeiti ankstesnį požiūrį. Žinoma, negalima kraštuotinai girti karių profesijos ar teigti, kad visi čia ateina iš idėjos, meilės Lietuvai ir siekdami jai tarnauti. Kaip ir visose srityse, tokių žmonių yra tik dalis. Tačiau visą savaitę su mumis buvę kariūnai L. Kievišaitė, T. Šyvokas ir V. Jasonas, tapę LKA reprezentantais, suteikė progą būtent su tokiais susipažinti.

Paskutinę dieną, bendraudami su LKA viršininku plk. Arūnu Balčiūnu, kiekvienas pareiškė savo nuomonę dėl tokių mainų reikalingumo. Vienbalsiai nutarėme, kad studentams verta susipažinti su LKA gyvenimu, nes čia stengiamasi ugdyti asmenybę, glaudžiai susijusią su Lietuvos gynybos politika, šalies krašto apsauga. Kadangi šie klausimai turėtų būti svarbūs kiekvienam neabejingam piliečiui, turinčiam tvirtą tautinę savimonę, paragauti „kariūno duonos“ taip pat reikėtų. VU TSPMI studentai, apibendrinami nuomones, pabrėžė, kad didžiausią išpūdį paliko rytinė mankšta, kėlimasis 6 val. ryto, griežta dienotvarkė, savigynos pamokos ir šaudymas lazeriniame tūre. Pasitreniravę jame, dauguma norėjo pabandyti šaudyti ir iš kovos ginklų, tačiau tai jau liko kitam kartui. Be to, nemažai laiko praleidome ir Politikos mokslų katedroje, kalbėdamiesi apie Lisabonos sutartį, Kosovo padėtį, kitus aktualius Lietuvai ir pasauliui įvykius.

Mainų programa ne tik leido pagyventi griežtos drausmės sąlygomis, bet ir pažvelgti į kariūnų kasdienybę, susipažinti su jų ateities planais, galimybėmis ir apskritai su visa Lietuvos vykdoma gynybos politika.

Kai žmonės manęs paklausia, ką aš veikiu gyvenime, dažniausiai sulaukia trumpo atsakymo: mokausi Karo akademijoje. Na, dauguma jūsų (kariūnų) taip atsako. Tikriausiai visi įsidėmėjote ir tą ypatingą klausėjo žvilgsnį, kuriuo jus nužvelgia. Tas žvilgsnis nustebeš, susirūpinęs. O gal užjaučiantis? Tada pasigirsta kitas klausimas: o ką jūs ten veikiate?

Ką gi mes veikiame mūsų ugdymo įstaigoje? Vienareikšmio atsakymo tikriausiai net ir nėra. Kiek žmonių, tiek ir veiklos krypčių. Ir kas pasakys, kad Akademija – tai vieta, kurioje žmogus negali atsiskleisti, išreikšti savęs. Na, nebent pats to nenori. Čia gali užsiimti bet kuo, jei tik parodai noro ir iniciatyvos. Kad ir dalyvauti Vaikų paramos centro programoje *Big Brothers Big Sisters*.

Į šią veiklą įtraukta tikrai nemažai kariūnų. Tačiau dar daugiau jų nėra numano apie šios organizacijos egzistavimą. Mano tikslas ir yra supažindinti kariūnus su programa, jos tikslais ir paskatinti kuo aktyviau prie jos prisidėti.

Big Brothers Big Sisters programą įgyvendina savanoriai, kurie centre parengiami darbai su vaikais. Pagrindinis organizacijos tikslas – padėti vaikams ir paaugliams nuo 7 iki 18 metų amžiaus. Ne vienam kyla klausimas, kodėl jiems reikia padėti ir ką mes galime padaryti.

Savanoriai po tam tikro parengimo pradeda bendrauti su vaikais. Vienam savanoriui – vienas vaikas. Pasirašoma sutartis,

kuria remiantis Didysis draugas turi praleisti bent dvi valandas per savaitę su savo Mažuoju draugu. Ką galima per tokius susitikimus veikti? Ogi bet ką, reikia tik fantazijos: Vilnius – didelis miestas, be to, centro darbuotojai mielai padeda kilus problemų, teikia pasiūlymus ir konsultuoja.

Bet kuo mes tiems vaikams padedame? Ko jiems iš mūsų reikia? Nieko ypatinga, tik truputėlio draugiškumo, supratimo, kartais – užuojautos. Taigi, viską sudėjus, galima pasakyti – jiems reikia žmogiškumo. Reikia to, kas mums net neatrodo labai svarbu. Reikia išmokyti vaikus būti savimi, reikia išmokyti juos drąsos, reikia išmokyti juos juoktis... Galiu pasakyti – tai nėra labai sunku. Juk mes įstojome į Akademiją ir dėl to, kad turime brovožų, kurių neturi kiti. Mes čia, nes esame pakankamai drąsūs, nes nepabijojome iššūkių. Kodėl dvejojate? Jei sugebėjote įstoti į Karo akademiją, jūs jau daug ko pasiekėte. Padėkite ir kitiems atrasti tai, ko jie nori. Vienas iš būdų – būti savanoriu ir padėti kažkam, kad ir visiškai svetimam žmogui, kuriam reikia pagalbos. Juk mes ir esame tie, kurių profesija – padėti žmonėms.

Tiesiog reikia pradėti ir tęsti, ir tai nėra vienintelis būdas padaryti visuomenę geresnę. Tai nėra vienintelis būdas parodyti visuomenei, kad Akademijoje mokosi visuomeniškai, pilietiškai, atviri žmonės. Reikia tik truputėlio laiko ir noro, ir apie mus gali išgirsti visa Lietuva. Ir mūsų Lietuva galės mumis didžiuotis.

Vasario–kovo mėnesiais buvo gausu renginių, kuriuose dalyvavo Karo akademijos įvairių sporto šakų komandos.

Vasario 22 d. Vilniaus lengvosios atletikos manieže vyko Lietuvos studentų uždarytą patalpų lengvosios atletikos čempionatas. Mūsų aukštajai mokyklai jame atstovavo kariūnai Vaidas Žlabys, kuris 3 km bėgimo varžybose užėmė V vietą, ir Erlandas Kasperavičius, 200 m nubėgęs 9-as, o rutulio stūmimo rungtyje pelnęs XIV vietą.

Kovo 14 d. Kaune vyko atviras Lietuvos dziudo čempionatas U-23. Asmeninėse varžybose mūsų kariūnai išsirikioavo taip: Jaunius Matukas (sv. kat. iki 73 kg) – III vieta, Tadas Pašukonis (sv. kat. iki 81 kg) – III vieta, Vytautas Kukelka (sv. kat. iki 73 kg) – V vieta.

Kovo 15 d. LKA salėje vyko Lietuvos aukštųjų mokyklų jėgos trikovės čempionatas. Jame dalyvavo 9 komandos. Šių varžybų komandinę kovą laimėjo LŽŪU trikovininkai (62 tšk.). Mūsų labai atjaunėjusi komanda užėmė IV vietą (44 tšk.), tačiau pralenkė ŠU (39 tšk.), KTU (35 tšk.), VGTU (24 tšk.), LKKA (14 tšk.) ir VDU (8 tšk.) komandas. Asmeninėse varžybose II kurso kariūnas Kazimiras Bogdanas (sv. kat. iki 60 kg) ir magistrantas vyr. ltn. Benjaminas Žukovas (sv. kat. iki 75 kg) tapo čempionais. IV vietą iškovojo I kurso kariūnai Marius Simonavičius (sv. kat. iki 75 kg) ir Donatas Razmolovas (sv. kat. iki 67,5 kg). V vietą užėmė II kurso kariūnas Laimonas Skrebė (sv. kat. iki 90 kg).

Kovo 18–20 d. LKA bokso salėje vyko X Lietuvos kariuomenės bokso čempionatas. Į jį susirinko gana daug komandų (daugiau kaip 10). Tiesa, kai kurioms atstovavo tik vienas ar

keli sportininkai. Kaip ir paskutiniuose čempionatuose, I komandinę vietą iškovojo Lietuvos karo akademijos bokso rinktinė, II – Gedimino štabo boksininkai, III – du Lietuvos daugkartinčius čempionus turinti KASP 2-oji rinktinė. Individualioje įskaitoje iš LKA komandos narių II vietą užėmė kariūnai Kazimiras Bogdanas, Vytenis Bučius, Julius Svirušis, Laimonas Skrebė, Artūras Čiuberkis, III – Donatas Razmolovas, Eduardas Verseckas, Arvydas Bumblauskas, Artūras Ševeliovas, Gytis Jazdauskas ir Aleksandras Silvanovičius.

Komandos treneris Zinovijus Gricko džiaugiasi savo auklėtinių komanda, kurios pagrindą sudarė I–II kursų kariūnai, kas leidžia tikėtis ir artimiausiais metais tokių pat gerų sporto rezultatų. Kariūnai, siekdami pergalės, buvo kovingi, atkaklūs, drąsūs ir ryžtingi. Komanda dėkoja kariūnui Valdui Bielskui, puikiai ėjusiam komandos kapitono pareigas.

2008 m. Lietuvos kariuomenės sporto čempionatų krep-

šinio turnyro II atrankos turo komandų rikiuotė: I vieta – Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino štabo batalionas, II vieta – Karinės oro pajėgos, III vieta – Centrinis poligonas, IV vieta – Lietuvos karo akademija, V vieta – Karo policija, VI vieta – Krašto apsaugos ministerija.

Baigėsi 2008 m. Lietuvos kariuomenės salės futbolo čempionatas. Po atkaklių kovų atrankos ir finalo varžybose LKA komanda bendroje įskaitoje liko VII vietoje. Komandai atstovavo šie kariūnai: Artūras Ševeliovas, Ignas Abramikovas, Petras Budrys, Daugirdas Antulis, Vidmantas Šaučūnas, Evaldas Gruzdevas, Vytautas Kukelka, Mindaugas Ragauskas, Gediminas Juršėnas, Paulius Kančys, kapitonas Saulius Meškys, lektorius Andrejus Nachajus. Kariūnas Mindaugas Ragauskas buvo pripažintas geriausiu čempionato vartininku.

*Parengė Fizinio rengimo
sekcijos viršininkas
mjr. Rytis VASILIAUSKAS*

X Lietuvos kariuomenės bokso čempionatas

kpt. Alvydas Baranauskas, Jolanta Rasiulienė – Lietuvos valstybės atkūrimo dienos proga už profesionalumą, nepriekaištingą pareigų atlikimą ir iniciatyvumą krašto apsaugos ministro padėka;

mjr. Loreta Vytytė – už svarų indėlį organizuojant NATO šalių gynybos ministrų susitikimą Vilniuje 2008 m. vasario 7–8 dienomis Krašto apsaugos ministerijos valstybės sekretoriaus padėka;

vrš. Vygantas Grigaliūnas, vrš. Vitalij Svorobovič, j. srž. Virginijus Striupas, j. srž. Robertas Araminas – už svarų indėlį organizuojant NATO šalių gynybos ministrų susitikimą Vilniuje 2008 m. vasario 7–8 dienomis Krašto apsaugos ministerijos valstybės sekretoriaus padėka;

mjr. Vytautas Minkevičius, Anastazija Gaigalienė, Violeta Gančierienė, Nomedą Gutauskienė, Rusnė Rasimavičienė, Vida Samuilevičienė – Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo dienos proga už svarų indėlį ir pasiaukojimą atliekant pavestus darbus, kvalifikuotą užduočių atlikimą krašto apsaugos ministro padėka;

mjr. Violeta Pakenienė, vrš. Andžej Radzevič, kar. Lina Kievišaitė – už sąžiningą tarnybą krašto apsaugos sistemoje, profesionalumą ir iniciatyvą Lietuvos valstybės atkūrimo dienos proga Lietuvos kariuomenės vado padėkos raštu;

mjr. Laimas Baliūnas, kpt. Aidas Gicevičius, ltn. Žilvinas Ropė, vyr. srž. Deividas Širmenis – už pavyzdinę tarnybą krašto apsaugos sistemoje, iniciatyvą ir profesionalumą Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo dienos proga Lietuvos kariuomenės vado padėkos raštu;

vyr. ltn. Andrius Kiesas – už asmeninį indėlį ir nuopelnus plėtojant ir stiprinant Lietuvos kariuomenę Lietuvos valstybės atkūrimo dienos proga kariuomenės medaliu „Už nuopelnus“;

kpt. Vytis Andreika – už ypatingus asmeninius nuopelnus plėtojant ir stiprinant Lietuvos kariuomenę, pavyzdinę tarnybą krašto apsaugos sistemoje ir profesionalumą Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo dienos proga kariuomenės medaliu „Už nuopelnus“.

vrš. Alvydas Veršila – Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo dienos proga už nuopelnus Lietuvos kariuomenei bei sąžiningą ir nepriekaištingą tarnybą Lietuvos kariuomenės pajėgų medaliu „Už pavyzdinę tarnybą“.

■ PASKIRTA

■ PERKELTA

2008-01-21 **mjr. Gintautas Jakštys** iš Antrojo operatyvinių tarnybų departamento prie Krašto apsaugos ministerijos karininko pareigų perkeltas į LKA Bazinių karininkų kursų Taktikos sekcijos vyriausiojo instruktoriaus pareigas.

2008-01-23 **kpt. Šarūnas Bareika** iš Lietuvos kariuomenės Lauko pajėgų vadovybės Lauko pajėgų štabo D2 Žvalgybos planavimo skyriaus viršininko pareigų perkeltas į LKA Kariūnų bataliono IV kariūnų kuopos taktikos karininko pareigas.

2008-02-01 **vyr. ltn. Andrius Bogdanovas** iš Lietuvos kariuomenės Motorizuotosios pėstininkų brigados „Geležinis Vilkas“ Lietuvos didžiojo kunigaikščio Algirdo mechanizuotojo pėstininkų bataliono Sunkiosios ginkluotės kuopos vado pavaduotojo pareigų perkeltas į LKA Bazinių karininkų kursų Ginkluotės sekcijos vyresniojo instruktoriaus pareigas.

2008-03-26 **kpt. Nerijus Jakaitis** iš Lauko pajėgų vadovybės Lauko pajėgų štabo Tęstinių operacijų ir kovinės paramos skyriaus vyriausiojo specialisto pareigų perkeltas į LKA Vadų ir jaunesniųjų štabo karininkų kursų vyriausiojo instruktoriaus pareigas.

■ SUTEIKTAS AUKŠTESNIS KARINIS LAIPSNIS

mjr. Sauliui Vitkui – pulkininko leitenanto
vyr. ltn. Andriui Bogdanovui – kapitono

DĖMESIO! VYKSTA ATRANKA Į PROFESIONALIAJĄ KARIUOMENĘ

Tautos, valstybės likimą dažnai lemia jos kovingumas, meilė gimtajai kalbai, žemei, kultūrai, praeičiai, savo laisvei ir nepriklausomybei, tikėjimas ateitimi ir, žinoma, žmonių pasirengimas bei ryžtas ginklu visa tai apginti – jos kariuomenė.

Lietuvos kariuomenė turi senas ir garbingas tradicijas. Skirtingomis epochomis įrodė, kad galime sėkmingai kautis su įvairiausiais priešais.

Nėra ir negali būti valstybės, kurioje neatsirastų vyrų ir moterų, visada pasiryžusių ginti savo Tėvynę.

Lietuvos gynėjas – doras ir garbingas, drąsus ir išvermingas, motyvuotas, turintis specialų pasirengimą karys, pasiryžęs aukotis dėl savo Tėvynės.

Ir Tu gali tapti Tėvynės gynėju!

Profesionali kariuomenė Tau suteiks galimybę:

- įgyti specialybę pagal gebėjimus ir pomėgius;
- gauti gerą išsilavinimą, atitinkantį karinį laipsnį;
- tobulinti užsienio kalbų įgūdžius;
- gauti atlyginimą už tarnybą ir numatytas socialines garantijas;
- įgyti patirties Lietuvoje ir užsienio valstybėse organizuojamuose kariniuose mokymuose, kuriuose galėsi susipažinti su naujausia ginkluote ir technika ir ją įvaldyti;
- dalyvauti misijose Afganistane, Irake, Kosove ir kitose pasaulio vietose, kuriose galėsi išbandyti save.

Į profesinę karo tarnybą remiantis savanoriškumo ir atrankos principais priimami Lietuvos Respublikos piliečiai nuo 18 metų, turintys pagrindinį, vidurinį arba aukštąjį išsilavinimą.

Daugiau informacijos – Karo prievolės administravimo tarnyboje prie KAM.

Sausio 11 d. Karo akademijoje paminėta Laisvės gynėjų diena.

Sausio 12 d. kariūnai dalyvavo jau tradiciniu tapusiame tarptautiniame bėgime „Gyvybės ir mirties keliu“.

Sausio 18 d. įvyko mokslinis seminaras „GIS panaudojimas karyboje“.

Sausio 22–26 d. Akademijoje viešėjo Moldovos karinė delegacija.

Sausio 24 d. 9 personalo vadybos dieninių magistro studijų klausytojams karininkams buvo įteikti vadybos ir verslo administravimo magistro diplomai.

Sausio 31 d. pasirašyta Karo akademijos ir asociacijos „Nagual“ bendradarbiavimo sutartis, įgyvendinant programą vyresniųjų klasių moksleiviams „Būk lyderis“.

Vasario 2 d. vyko Atvirų durų diena.

Vasario 6 d. Lietuvos studentų atstovybių sąjunga už akademinio sąžiningumo puoselėjimą apdovanojo Karo akademijos dėstytojus prof. habil. dr. Evaldą Maldutį ir doc. dr. Virgilijų Pugačiauską.

Vasario 9 d. kariūnai Vilniaus rotušėje dalyvavo Vienos pokilyje.

Vasario 12 d. pasirašyta Karo akademijos ir Vilniaus pedagoginio universiteto bendradarbiavimo sutartis.

Vasario 15 d. Karo akademijoje buvo minimos 90-osios Lietuvos valstybės atkūrimo metinės.

Vasario 21–24 d. Lietuvos parodų centre „Litekpo“ Vilniuje vyko profesinio ugdymo, studijų ir suaugusiųjų tęstinio mokymo paroda „Mokymasis, studijos, karjera 2008“ ir Vilniaus knygų mugė, kuriose aktyviai dalyvavo ir Karo akademija.

Kovo 3–7 d. vyko Vilniaus universiteto Tarptautinių santykių ir politikos mokslų instituto studentų ir Lietuvos karo akademijos kariūnų studijų mainai. 5 dienų trukmės studijų mainų programoje iš viso dalyvavo 28 studentai.

Kovo 7 d. Akademijos ramovėje paminėta Kovo 11-oji – Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo diena.

Kovo 14 d. pasirašyta Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos ir Šimkaičių Jono Žemaičio pagrindinės mokyklos bendradarbiavimo sutartis.

Kovo 27 d. Velykų proga Akademijos delegacija lankėsi Kuršėnų vaikų globos namuose.

Kovo 28 d. LKA bendruomenė šventė Velykėles.

LIETUVOS KARIUOMENĖS

VADOVAVIMAS
JŪRŲ
PĖSTININKAMS

Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademija

NORTAUTAS STATKUS
KEŠTUTIS PAULAUSKAS

TARP GEOPOLITIKOS
IR POSTMODERNO:
kur link sukti Lietuvos užsienio politikai?

Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademija

Algimantas
AMBRAZEVIČIUS

LIETUVOS
TRANSPORTO SISTEMA

VILNIUS
2008

Nauji
leidiniai

Paminklas partizanams Šimkaičiuose